

Python для мережевих інженерів

None

None

None

Table of contents

	3
Python для мережевих інженерів	3
Книга	4
Вступ	4
Підготовка	6
Основи Python	36
Курс	106
Курс	106
Лекції	107
Теми	112
Корисні посилання	118
Завдання	125
Завдання	125
Утиліта rупeng	128
Таблиці з темами завдань	131
Утиліта rупenguk-quiz	137
Підготовка вмі/хоста	139
Редактори	143

Python для мережевих інженерів

Python для мережевих інженерів це [книга](#), [курс](#) та [завдання](#) з основ Python. Всі приклади та завдання по можливості побудовані навколо мережевого обладнання та роботи з ним.

✔ [завдання](#) - переклад готовий

✔ [апитання \(утиліта rypenguk-quiz\)](#) - переклад готовий

🔄 [нига](#) - переклад в процесі, готові 5 розділів із 25

🔄 [курс](#) - в процесі створення, готові 2 теми із 25

Переклад книги йтиме приблизно за [розкладом курсу](#).

Інші переклади книги:

- [Python for Network Engineers](#)
- [Python для сетевых инженеров](#)

На [Read the Docs](#) поки що також продубльований переклад українською, але поступово книга українською буде переходити на цей сайт. За рахунок об'єднання книги та курсу на одному сайті буде зручніше користуватися пошуком та знаходити матеріали і у форматі відео та у форматі книги.

Разом із перекладом книги відбуватиметься оновлення до останньої версії Python (3.11). Хоча основи Python не змінилися між версіями Python 3.7-3.11, деякі помилки, текст помилок, вивід змінилися.

🕒 May 18, 2023

🕒 May 15, 2023

Книга

Вступ

Переклад книги йтиме приблизно за [розкладом курсу](#).

Інші переклади книги:

- [Python for Network Engineers](#)
- [Python для сетевых инженеров](#)

З одного боку, книга досить базова, щоб її міг освоїти будь-який бажаючий, а з іншого боку, у книзі розглядаються всі основні теми, які дозволять зростати самостійно. Книга не ставить за мету глибокого розгляду Python. Завдання книги – пояснити зрозумілою мовою основи Python та дати розуміння необхідних інструментів для його практичного використання. Все, що розглядається в книзі, орієнтоване на мережеве обладнання та роботу з ним. Це дозволяє відразу використовувати у роботі мережевого інженера те, що було вивчено. Всі приклади показуються на прикладі обладнання Cisco, але, звичайно ж, вони застосовні для будь-якого іншого обладнання.

Ресурси для навчання

- [все про завдання](#)
- [задати питання можна в slack](#)

Якщо вам більше подобається відео формат, чи є бажання комбінувати відео з книгою, [тут за розкладом](#) будуть з'являтися відео.

Для кого ця книга

Для мережевих інженерів з досвідом програмування та без. Всі приклади та завдання побудовані навколо роботи з мережевим обладнанням. Ця книга буде корисна мережевим інженерам, які хочуть автоматизувати завдання, з якими стикаються кожен день і хотіли зайнятися програмуванням, але не знали, з якого боку підійти.

Навіщо вчитися програмувати?

Знання програмування для мережевого інженера можна порівняти зі знанням англійської мови. Якщо ви знаєте англійську хоча б на рівні, який дозволяє читати технічну документацію, ви відразу розширюєте свої можливості:

- доступно у кілька разів більше літератури, форумів та блогів;
- практично для будь-якого питання або проблеми досить швидко знаходиться рішення, якщо ви ввели запит до Google.

Знання програмування у цьому дуже схоже. Якщо ви знаєте, наприклад Python хоча б на базовому рівні, ви вже відкриваєте масу нових можливостей для себе. Аналогія з англійською підходить ще й тому, що можна працювати мережевим інженером і бути добрим фахівцем без знання англійської. Англійська просто дає додаткові можливості, але вона не є обов'язковою вимогою.

Необхідні версії ОС та Python

Усі приклади та виведення терміналу у книзі відображаються на Debian Linux. Мінімально необхідна версія Python – 3.9, але краще використовувати 3.10 або 3.11.

Приклади

Усі приклади, що використовуються у книзі, знаходяться у [репозиторії](#). Приклади, які показані в розділах книги, є навчальними. Це означає, що вони не обов'язково показують найкращий варіант розв'язання задачі, тому що вони засновані лише на тій інформації, що розглядалась у попередніх розділах книги. Крім того, досить часто приклади, що давалися у розділах, розвиваються у завданнях. Тобто, в завданнях вам потрібно буде зробити більш універсальну, і, загалом, правильнішу версію коду. Якщо є можливість, краще набирати код, який використовується в книзі, самостійно, або, як мінімум, скопіювати приклади та спробувати щось у них змінити – так інформація краще запам'ятовуватиметься. Якщо такої можливості немає, наприклад коли ви читаєте книгу в дорозі, краще повторити приклади самостійно пізніше. У будь-якому випадку обов'язково потрібно виконувати завдання вручну.

Завдання

Всі завдання та допоміжні файли можна отримати в тому ж репозиторії, де є [приклад коду](#). Якщо завдання розділу мають завдання з літерами (наприклад, 5.2a), то потрібно виконати спочатку завдання без літер, а потім з літерами. Завдання з літерами, як правило, трохи складніші за завдання без літер і розвивають ідею у відповідному завданні без літери. Якщо виходить, краще виконувати завдання по порядку.

[Для всіх завдань є "відповіді", а точніше варіанти рішень](#). Для кожного завдання може бути багато правильних варіантів розв'язання. Звичайно, у відповіді краще підглядати поменше, але вони можуть допомогти вийти зі складної ситуації.

Якщо, наприклад, ви вирішили завдання умовно у 20 рядків, а у відповіді воно вирішено у 7 рядків, це не означає, що ви зробили неправильно. Будь-який робочий варіант рішення – правильний. Варіанти розв'язання можна читати після вирішення завдань. Це буде і практика читання коду, і ви зможете подивитися на інші підходи до вирішення задачі.

🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

Підготовка

1. Підготовка до роботи

1. Підготовка до роботи

Для того, щоб почати працювати з Python, треба визначитися з декількома речами:

- яка операційна система використовуватиметься
- який редактор буде використовуватись
- яка версія Python буде використовуватись

У книзі використовується Debian Linux (в інших ОС вивід може відрізнятись) і Python 3.11.

Ще один важливий момент - вибір редактора. У наступному розділі наведено приклади редакторів для різних операційних систем. Замість редактора можна використовувати IDE. IDE це хороша річ, але на початку навчання може вийти так, що IDE буде відволікати вас безліччю можливостей. Список IDE для Python можна переглянути [тут](#).

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Підготовка робочого оточення

Для виконання завдань книги можна використати кілька варіантів:

- налаштувати свою ОС
- підготувати віртуалку
- використовувати якийсь хмарний сервіс

ПІДГОТОВКА ВІРТУАЛЬНОЇ МАШИНИ/ХОСТА САМОСТІЙНО

Список модулів, які потрібно встановити:

```
pip install pytest pytest-clarity pyyaml tabulate jinja2 textfsm pexpect netmiko graphviz
```

Також необхідно встановити graphviz прийнятим способом в ОС (приклад для debian):

```
apt-get install graphviz
```

Хмарні сервіси

Ще один варіант – використовувати один із наступних сервісів:

- [repl.it](#) – цей сервіс надає онлайн інтерпретатор Python, а також графічний редактор. [Приклад використання](#)
- [PythonAnywhere](#) - виділяє окрему віртуалку, але у безкоштовному варіанті ви можете працювати тільки з командного рядка, тобто немає графічного текстового редактора

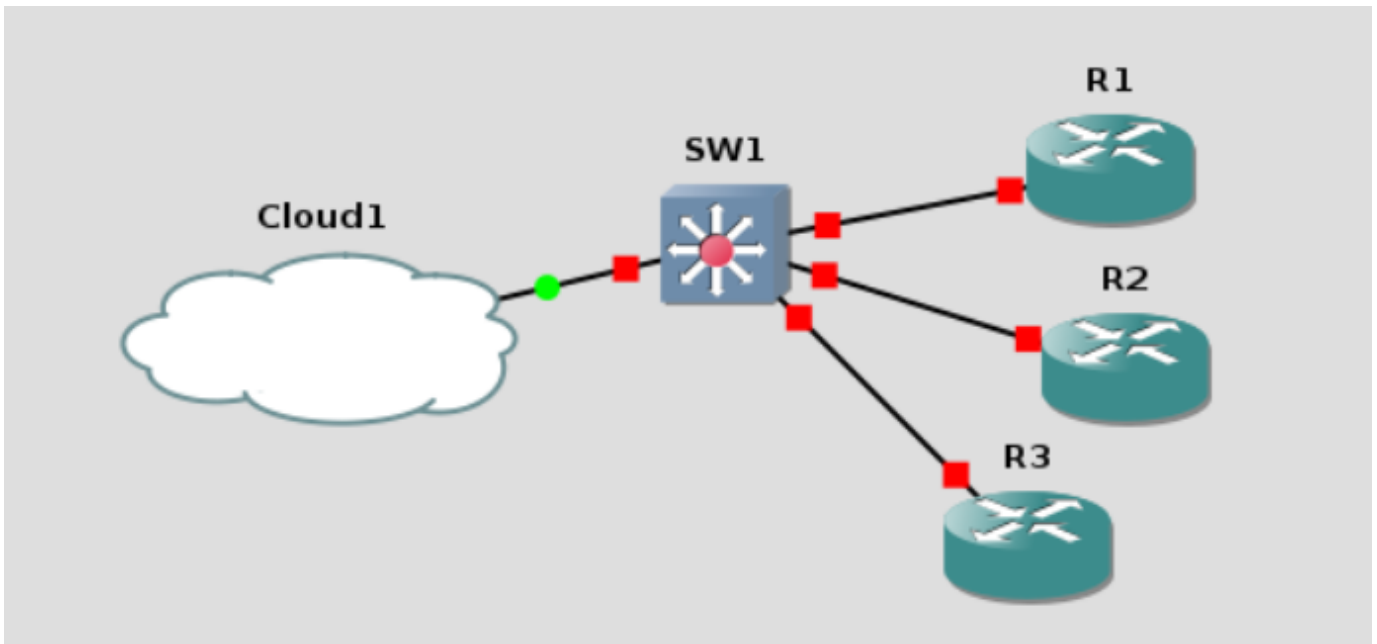
Мережеве обладнання

До 18 розділу книги потрібно підготувати віртуальне або реальне мережеве обладнання.

Всі приклади та завдання, в яких зустрічається мережеве обладнання, використовують однакову кількість пристроїв: три маршрутизатори з такими базовими налаштуваннями:

- користувач: cisco
- пароль: cisco
- пароль на режим enable: cisco
- SSH версії 2 (обов'язково саме версія 2), Telnet
- IP-адреси маршрутизаторів: 192.168.139.1, 192.168.139.2, 192.168.139.3
- IP-адреси повинні бути доступні з віртуалки, на якій ви виконуєте завдання і можуть бути призначені на фізичних/логічних/loopback інтерфейсах

Топологія може бути довільною. Приклад топології:

Базова конфігурація:

```
hostname R1
!
no ip domain lookup
ip domain name pyneng
!
crypto key generate rsa modulus 1024
ip ssh version 2
!
username cisco password cisco
enable secret cisco
!
line vty 0 4
logging synchronous
login local
transport input telnet ssh
```

На якомусь інтерфейсі треба налаштувати IP-адресу

```
interface ...
ip address 192.168.139.1 255.255.255.0
```

Аліаси (за бажанням)

```
!
alias configure sh do sh
alias exec ospf sh run | s ^router ospf
alias exec bri show ip int bri | exc unass
alias exec id show int desc
alias exec top sh proc cpu sorted | excl 0.00%__0.00%__0.00%
alias exec c conf t
alias exec diff sh archive config differences nvram:startup-config system:running-config
alias exec desc sh int desc | ex down
alias exec bgp sh run | s ^router bgp
```

За бажання можна налаштувати EEM applet для відображення команд, які вводить користувач:

```
!
event manager applet COMM_ACC
event cli pattern ".*" sync no skip no occurs 1
action 1 syslog msg "User $_cli_username entered $_cli_msg on device $_cli_host "
!
```


🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

ОС та редактор

Можна вибрати будь-яку ОС та будь-який редактор, але бажано використовувати Python версії ≥ 3.9 .

Всі приклади в книзі виконувались на Debian для Python 3.11, на інших ОС та для інших версій Python результат може трохи відрізнятись. Для виконання завдань з книги можна використовувати Linux, MacOS або Windows.

Для роботи з Python можна вибрати будь-який текстовий редактор або IDE, який підтримує Python. Як правило, для роботи з Python потрібно мінімум налаштування редактора і часто за замовчуванням розпізнає Python.

РЕДАКТОР THONNY

Thonny - хороший редактор для початківців:

- підтримує Python 3.10-3.11 і може встановити відразу себе і Python 3.10
- зручно зроблено роботу з різними версіями Python і віртуальними оточеннями, дуже явно можна вибирати версію і це не ховається в глибині налаштувань
- кілька варіантів відладчика
- відладчик пісег просто незамінний для початківців вивчати Python, показує покроково як обчислюється кожен вираз у Python
- відладчик faster працює в цілому як стандартний
- є всі стандартні плюшки з підказками, підсвічуванням і так далі (частину можливо треба буде включити в налаштуваннях)
- зручно підсвічує незакриті лапки/дужки
- підтримує Windows, Mac, Linux
- зручний інтерфейс і є можливість додавати/видаляти секції інтерфейсу за бажанням

Для знайомства з Thonny можна [переглянути відео](#). Там розглядаються основи та налагодження (debug) коду в Thonny.

IDE PYCHARM

PyCharm – інтегроване середовище розробки для Python. Для початківців може бути складним варіантом через безліч налаштувань, але це залежить від особистих уподобань. PyCharm підтримується безліч можливостей, навіть у безкоштовній версії.

PyCharm чудовий IDE, але, на мій погляд, він складний для початківців. Я не радила б використовувати його, якщо ви з ним не знайомі і тільки починаєте вчити Python. Ви завжди зможете перейти на нього після книги, але поки що краще спробувати щось інше.

Варіанти редакторів наведені для прикладу, замість них можна використовувати будь-який текстовий редактор, який підтримує Python.

🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

Система керування пакетами `pip`

Для встановлення пакетів Python використовуватиметься `pip`. Це система керування пакетами, яка використовується для встановлення пакетів із Python Package Index (PyPI). Швидше за все, якщо у вас вже встановлено Python, то встановлено `pip`.

Перевірка версії `pip`:

```
$ pip --version
pip 23.1.2 from /home/nata/.venv/pyneng/lib/python3.11/site-packages/pip (python 3.11)
```

Якщо команда видала помилку, то `pip` не встановлений. Установка `pip` описана у [документації](#)

ВСТАНОВЛЕННЯ МОДУЛІВ

Для встановлення модулів використовується команда `pip install`:

```
$ pip install tabulate
```

Видалення пакета виконується таким чином:

```
$ pip uninstall tabulate
```

Крім того, іноді необхідно оновити пакет:

```
$ pip install --upgrade tabulate
```

або так:

```
$ pip install -U tabulate
```

PIP АБО PIP3

Залежно від того, як встановлений та налаштований Python у системі, може знадобитися використовувати `pip3` замість `pip`. Щоб перевірити, який варіант використовується, виконайте команду `pip --version`.

Варіант, коли `pip` відповідає Python 2.7:

```
$ pip --version
pip 9.0.1 from /usr/local/lib/python2.7/dist-packages (python 2.7)
```

На сучасних версіях ОС, найімовірніше, системний Python буде версії 3.x. Наприклад, для Debian bullseye:

```
$ pip --version
pip 20.3.4 from /usr/lib/python3/dist-packages/pip (python 3.9)
```

Варіант, коли `pip3` відповідає Python 3.9:

```
$ pip3 --version
pip 20.3.4 from /usr/lib/python3/dist-packages/pip (python 3.9)
```

Якщо в системі використовується `pip3`, то щоразу, коли в книзі встановлюється модуль Python, потрібно буде замінити `pip` на `pip3`.

Також можна використати альтернативний варіант виклику `pip`:

```
$ python3.11 -m pip install tabulate
```

Таким чином, завжди зрозуміло для якої версії Python встановлюється пакет.

🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

Віртуальні оточення

Віртуальні оточення:

- дозволяють ізолювати різноманітні проекти один від одного
- пакети, які потрібні різним проектам, перебувають у різних місцях – якщо, наприклад, у одному проекті потрібен пакет версії 1.0, а іншому проекті потрібен той самий пакет, але версії 3.1, вони не заважатимуть один одному
- пакети, встановлені у віртуальних оточеннях, не перебивають глобальні пакети

ВБУДОВАНИЙ МОДУЛЬ VENV

Починаючи з версії 3.5, у Python рекомендується використовувати модуль `venv` для створення віртуальних оточень:

```
$ python3.11 -m venv ~/.venv/pyneng
```

Замість `python3.11` можна використовувати `python` або `python3`, залежно від того, як встановлено Python 3.11. Ця команда створює вказаний каталог і всі необхідні каталоги всередині нього, якщо вони створені.

Команда створює таку структуру каталогів:

```
$ ls -ls ~/.venv/pyneng
total 16
4 drwxr-xr-x 2 nata nata 4096 Aug 21 14:50 bin
4 drwxr-xr-x 2 nata nata 4096 Aug 21 14:50 include
4 drwxr-xr-x 3 nata nata 4096 Aug 21 14:50 lib
4 -rw-r--r-- 1 nata nata 75 Aug 21 14:50 pyvenv.cfg
```

Для переходу у віртуальне оточення треба виконати команду:

```
$ source ~/.venv/pyneng/bin/activate
```

Для виходу з віртуального оточення використовується команда `deactivate`:

```
$ deactivate
```

Докладніше про модуль `venv` у [документації](#).

Встановлення пакетів у віртуальному оточенні

Наприклад, встановимо у віртуальному оточенні пакет `simplejson`.

```
(pyneng)$ pip install simplejson
...
Successfully installed simplejson
Cleaning up...
```

Якщо перейти в інтерпретатор Python і імпортувати `simplejson`, він доступний і ніяких помилок немає:

```
(pyneng)$ python
>>> import simplejson
>>> simplejson
<module 'simplejson' from '/home/nata/.venv/pyneng/lib/python3.11/site-packages/simplejson/__init__.py'>
>>>
```

Але якщо вийти з віртуального оточення і спробувати зробити те саме, то такого модуля немає:

```
(pyneng)$ deactivate

$ python
>>> import simplejson
Traceback (most recent call last):
  File "<stdin>", line 1, in <module>
ModuleNotFoundError: No module named 'simplejson'
>>>
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

Інтерпретатор Python

Перед початком роботи треба перевірити, що при виклику інтерпретатора Python вивід буде таким:

```
$ python
Python 3.11.1 (main, Dec 30 2022, 10:30:23) [GCC 10.2.1 20210110] on linux
Type "help", "copyright", "credits" or "license" for more information.
>>>
```

Вивід показує, що використовується Python 3.11. Запрошення `>>>` це стандартне запрошення інтерпретатора Python. Виклик інтерпретатора виконується `python`, а щоб вийти, потрібно набрати `quit()`, або натиснути `Ctrl+D`.

У книзі замість стандартного інтерпретатора Python буде використовуватися `ipython`.

 May 24, 2023

 May 15, 2023

Додаткові матеріали

Документація:

- [Python Setup and Usage](#)
- [pip](#)
- [venv](#)
- [virtualenvwrapper](#)

Редактори и IDE:

- [PythonEditors](#)
- [IntegratedDevelopmentEnvironments](#)
- [VIM and Python - a Match Made in Heaven](#)

Thonny:

- [Сайт проекту Thonny](#)
- [Документація Thonny](#)
- [Thonny debug](#)

 May 23, 2023

 May 15, 2023

2. Робота із завданнями

2. Робота із завданнями

Всі деталі про те, які завдання є, для яких розділів, де виконувати завдання книги/курсу, про автоматичні тести для завдань та підказки на які теми завдання, знаходяться в [окремому розділі на сайті](#).

У книзі досить багато завдань і треба їх десь зберігати. Варіанти роботи з завданнями:

1. replit.com - робота онлайн, тільки до 18-го розділу, автозбереження змін
2. просто файли - локальна копія завдань зі своїм варіантом збереження прогресу/синхронізації (наприклад, Google Drive)
3. Git/GitHub - робота на одному або кількох комп'ютерах, синхронізація через GitHub та збереження змін за допомогою Git
4. Git/GitHub + replit.com - загалом такий самий як 2 варіант, але з налаштуванням роботи з Git/Github на replit.com

В цьому розділі розглядається Git/GitHub, подробиці по інших варіантах [у відео курсу](#)

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Використання Git та GitHub

ВИКОРИСТАННЯ GIT ТА GITHUB

У книзі досить багато завдань і треба їх десь зберігати. Один із варіантів – використання для цього Git та GitHub.

Git – це розподілена система контролю версій, яка може:

- відстежувати зміни у файлах
- зберігати кілька версій одного файла
- скасовувати внесені зміни
- реєструвати, хто та коли зробив зміни

GitHub – це хостинг для проектів Git. Він є центром співпраці між мільйонами розробників та проектів. Багато проектів з відкритим кодом використовують GitHub задля Git хостингу, взаємодії з користувачами проекту, перегляду коду та для багато чого іншого. Отже хоч це і не частина проекту Git, ви майже напевно захочете чи вам доведеться колись взаємодіяти з GitHub під час професійного використання Git.

Звичайно, можна використовувати для цього інші засоби, але використовуючи Git та GitHub, можна поступово розібратися з ним і потім використовувати його для робочих завдань. Завдання книги/курсу знаходяться в окремому [репозиторії на GitHub](#). Їх можна завантажити як zip-архів, але краще працювати з репозиторієм за допомогою Git, тоді можна буде переглянути внесені зміни та легко оновити репозиторій. Якщо вивчати Git з нуля і особливо якщо це перша система контролю версій, з якою Ви працюєте, інформації може бути дуже багато, тому в цьому розділі все націлене на практичний бік:

- як почати використовувати Git та GitHub
- як виконати базові налаштування
- як подивитися інформацію та/або зміни

Теорії в цьому підрозділі буде мало, але будуть надані посилання на корисні ресурси. Спробуйте спочатку провести всі налаштування для виконання завдань, а потім продовжуйте читати книгу. І наприкінці, коли базова робота з Git та GitHub буде вже звичною справою, почитайте про них докладніше. Для чого може стати в нагоді Git:

- для зберігання конфігурацій та всіх змін у них
- для зберігання документації та її версій
- для зберігання схем та всіх їх версій
- для зберігання коду та його версій

GitHub дозволяє централізовано зберігати всі вище перелічені речі, але слід враховувати, що ці ресурси будуть доступні й іншим. GitHub має і приватні репозиторії, але навіть у них не варто викладати таку інформацію, як паролі.

 May 23, 2023

 May 15, 2023

ОСНОВИ GIT

Git – це розподілена система контролю версій (Version Control System, VCS), яка широко використовується та випущена під ліцензією GNU GPL v2. Вона може:

- відстежувати зміни у файлах
- зберігати кілька версій одного файла
- скасовувати внесені зміни
- реєструвати, хто та коли зробив зміни

Файл в Git може бути в такому стані:

- змінений (modified) - зміни у файлі ще не збережені у локальній базі даних
- індексований (staged) - файл позначений на додавання в наступний коміт
- збережений у коміті (committed) - файл збережено у локальній базі даних

Три основні частини проекту Git:

- робоча директорія - копія версії проекту
- індекс (staging area) - що буде збережено у наступному коміті
- директорія Git (.git) - тут система зберігає метадані та базу даних об'єктів вашого проекту

```
sequenceDiagram
    participant WD as Робочий каталог
    participant SA as Індекс
    participant G as Каталог .git
    G->>WD: git checkout
    WD->>SA: git add
    SA->>G: git commit
```

Установка Git

```
$ sudo apt-get install git
```

Первинне налаштування Git

Для початку роботи з Git, необхідно вказати ім'я та e-mail користувача, які будуть використовуватись для синхронізації локального репозиторію з репозиторієм на GitHub:

```
$ git config --global user.name "username"
$ git config --global user.email "username.user@example.com"
```

Подивитися налаштування Git можна таким чином:

```
$ git config --list
```

Ініціалізація репозиторію

Створення та перехід до каталогу first_repo

```
mkdir first_repo
cd first_repo
```

Ініціалізація репозиторію виконується за допомогою команди git init:

```
[~/tools/first_repo]
$ git init
Initialized empty Git repository in /home/vagrant/tools/first_repo/.git/
```

Після виконання цієї команди у поточному каталозі створюється папка .git, в якій містяться службові файли, необхідні для Git.

🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

ВІДОБРАЖЕННЯ СТАТУСУ РЕПОЗИТОРІЮ У ЗАПРОШЕННІ

Пропускаємо цю частину Windows. У Cmder статус показується за замовчуванням.

Це додатковий функціонал, який не є обов'язковим для роботи з Git, але дуже допомагає в цьому. При роботі з Git дуже зручно, коли можна відразу визначити, чи знаходитесь ви в звичайному каталозі або в репозиторії Git. Крім того, добре було б розуміти статус поточного репозиторію. Для цього потрібно встановити спеціальну [утиліту](#), яка показуватиме статус репозиторію. Для встановлення утиліти треба скопіювати її репозиторій у домашній каталог користувача, під яким ви працюєте:

```
cd ~
git clone https://github.com/magicmonty/bash-git-prompt.git .bash-git-prompt --depth=1
```

А потім додати до кінця файлу .bashrc такі рядки:

```
GIT_PROMPT_ONLY_IN_REPO=1
source ~/.bash-git-prompt/gitprompt.sh
```

Для того, щоб зміни застосовувалися, перезапустити bash у будь-який спосіб, наприклад:

```
exec bash
```

У моїй конфігурації запрошення командного рядка рознесене на кілька рядків, тому воно буде відрізнятися. Головне, зверніть увагу, що з'являється додаткова інформація при переході в репозиторій.

Тепер, якщо ви знаходитесь у звичайному каталозі, запрошення виглядає так:

```
[~]
vagrant@jessie-i386:
$
```

При переході до репозиторію Git:

```
[~]
vagrant@jessie-i386:
$ cd tools/first_repo/

[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master LI✓]
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

РОБОТА З GIT

Для керування Git використовуються різні команди, зміст яких пояснюється далі.

git status

При роботі з Git важливо розуміти поточний статус репозиторію. Для цього у Git є команда git status

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L1✓]
13:02 $ git status
On branch master

Initial commit

nothing to commit (create/copy files and use "git add" to track)
```

Git повідомляє, що ми знаходимося в гілці master (ця гілка створюється сама і використовується за замовчуванням), і що йому нема чого додавати в коміт. Крім цього, Git пропонує створити або скопіювати файли і після цього скористатися командою git add, щоб Git почав стежити за ними.

Створення файлу README та додавання до нього рядка "test"

```
$ vi README
$ echo "test" >> README
```

Після цього запрошення виглядає таким чином

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L1...2]
```

У запрошенні показано, що є два файли, за якими Git ще не стежить

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L1...2]
13:14 $ git status
On branch master

Initial commit

Untracked files:
  (use "git add <file>..." to include in what will be committed)

        .README.un~
        README

nothing added to commit but untracked files present (use "git add" to track)
```

Два файли вийшло через те, що в даному випадку для Vim налаштовані undo-файли. Це спеціальні файли, завдяки яким можна скасовувати зміни не тільки в поточній сесії роботи з файлом, а й у минулі. Зауважте, що Git повідомляє, що є файли, за якими він не стежить і підказує, якою командою це зробити.

Файл .gitignore

Undo-файл .README.un~ - службовий файл, який не потрібно додавати до репозиторію. Git має можливість вказати, які файли або каталоги потрібно ігнорувати. Для цього потрібно створити відповідні шаблони у файлі .gitignore у каталозі репозиторію.

Для того, щоб Git ігнорував undo-файли Vim, можна додати, наприклад, такий рядок до файлу .gitignore

```
*.un~
```

Це означає, що Git повинен ігнорувати всі файли, які закінчуються на .un ~.

Після цього, git status показує

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L1...2]
13:33 $ git status
On branch master

Initial commit

Untracked files:
  (use "git add <file>..." to include in what will be committed)

        .gitignore
        README

nothing added to commit but untracked files present (use "git add" to track)
```

Зверніть увагу, що тепер у виводі немає файлу .README.un~. Як тільки до репозиторій було додано файл .gitignore, файли, які вказані в ньому, стали ігноруватися.

git add

Для того щоб Git почав стежити за файлами, використовується команда git add.

Можна вказати що слід стежити за конкретним файлом

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L1...2]
13:33 $ git add README
```

Або за всіма файлами

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L1●1...1]
13:36 $ git add .
```

git status:

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|2]
13:36 $ git status
On branch master

Initial commit

Changes to be committed:
  (use "git rm --cached <file>..." to unstage)

        new file:   .gitignore
        new file:   README
```

Тепер файли знаходяться у секції під назвою "Changes to be committed".

git commit

Після того, як всі потрібні файли були додані в staging, можна змінити зміни. Staging - це сукупність файлів, які будуть додані до наступного коміту. Команда git commit має лише один обов'язковий параметр – опція "-m". Він дає змогу вказати повідомлення для цього коміту.

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|2]
13:37 $ git commit -m "First commit. Add .gitignore and README files"
[master (root-commit) ef84733] First commit. Add .gitignore and README files
 2 files changed, 3 insertions(+)
 create mode 100644 .gitignore
 create mode 100644 README
```

Після цього git status відображає

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L|✓]
13:47 $ git status
On branch master
nothing to commit, working directory clean
```

Фраза nothing to commit, working directory clean означає, що немає змін, які потрібно додати до Git або закомітити.

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

ДОДАТКОВІ МОЖЛИВОСТІ

git diff

Команда `git diff` дозволяє переглянути різницю між різними станами. Наприклад, на даний момент в репозиторії внесені зміни до файлу `README` і `.gitignore`.

Команда `git status` показує, що обидва файли змінені

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L1+ 2]
13:53 $ git status
On branch master
Changes not staged for commit:
  (use "git add <file>..." to update what will be committed)
  (use "git checkout -- <file>..." to discard changes in working directory)

        modified:   .gitignore
        modified:   README

no changes added to commit (use "git add" and/or "git commit -a")
```

Команда `git diff` показує, які зміни було внесено з моменту останнього комміту

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master L1+ 2]
13:53 $ git diff
diff --git a/.gitignore b/.gitignore
index 8eee101..07aab05 100644
--- a/.gitignore
+++ b/.gitignore
@@ -1,2 +1,2 @@
 * .un~
-
+*.pyc
diff --git a/README b/README
index 2e7479e..79a508e 100644
--- a/README
+++ b/README
@@ -1 +1,3 @@
 First try
+
+Additional comment
```

Якщо додати зміни, внесені до файлів, в staging командою `git add` і ще раз виконати команду `git diff`, вона нічого не покаже

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master LI+ 2]
13:54 $ git add .

[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master LI●2]
13:57 $ git diff
```

Щоб показати відмінності між staging та останнім коммітом, треба додати параметр `--staged`

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master LI●2]
13:57 $ git diff --staged
diff --git a/.gitignore b/.gitignore
index 8eee101..07aab05 100644
--- a/.gitignore
+++ b/.gitignore
@@ -1,2 +1,2 @@
*.un~
-
+*.pyc
diff --git a/README b/README
index 2e7479e..79a508e 100644
--- a/README
+++ b/README
@@ -1 +1,3 @@
First try
+
+Additional comment
```

Закомітити зміни

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master LI●2]
13:59 $ git commit -m "Update .gitignore and README"
[master 58bb8ce] Update .gitignore and README
2 files changed, 3 insertions(+), 1 deletion(-)
```

`git log`

Команда `git log` показує, коли було виконано останні зміни

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master LI✓]
14:00 $ git log
commit 58bb8cecbc08a8be76288e96b06d6a875f91a9b1
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 14:00:53 2017 +0000

    Update .gitignore and README

commit ef8473307e0a119496ef154e0bcaff703b1f8a71
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 13:47:30 2017 +0000

    First commit. Add .gitignore and README files
```

За замовчуванням команда показує всі комміти, починаючи з найближчого часу. За допомогою додаткових параметрів можна не тільки переглянути інформацію про комміти, але й те, які зміни були внесені.

Опція `-p` дозволяє відобразити відмінності, внесені кожним коммітом.

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master LI✓]
14:02 $ git log -p
commit 58bb8cecbc08a8be76288e96b06d6a875f91a9b1
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 14:00:53 2017 +0000

    Update .gitignore and README

diff --git a/.gitignore b/.gitignore
index 8eee101..07aab05 100644
--- a/.gitignore
+++ b/.gitignore
@@ -1,2 +1,2 @@
 *.un~
-
+*.pyc
diff --git a/README b/README
index 2e7479e..79a508e 100644
--- a/README
+++ b/README
@@ -1 +1,3 @@
 First try
+
+Additional comment

commit ef8473307e0a119496ef154e0bcaff703b1f8a71
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 13:47:30 2017 +0000

    First commit. Add .gitignore and README files

diff --git a/.gitignore b/.gitignore
new file mode 100644
index 0000000..8eee101
--- /dev/null
+++ b/.gitignore
@@ -0,0 +1,2 @@
+*.un~
+
diff --git a/README b/README
new file mode 100644
```

Коротший варіант можна вивести з опцією `--stat`

```
[~/tools/first_repo]
vagrant@jessie-i386: [master LI✓]
14:05 $ git log --stat
commit 58bb8cecbc08a8be76288e96b06d6a875f91a9b1
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 14:00:53 2017 +0000

    Update .gitignore and README

.gitignore | 2 +-
README     | 2 ++
2 files changed, 3 insertions(+), 1 deletion(-)

commit ef8473307e0a119496ef154e0bcaff703b1f8a71
Author: pyneng <pyneng.course@gmail.com>
Date:   Fri May 26 13:47:30 2017 +0000

    First commit. Add .gitignore and README files

.gitignore | 2 ++
README     | 1 +
2 files changed, 3 insertions(+)
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

АУТЕНТИФІКАЦІЯ НА GITHUB

Щоб почати працювати з GitHub, треба на ньому [zareestruvatisia](#). Для безпечної роботи з GitHub краще використовувати аутентифікацію за ключами SSH.

Генерація нового SSH-ключа (використовуйте e-mail, який прив'язаний до GitHub):

```
$ ssh-keygen -t rsa -b 4096 -C "github_email@gmail.com"
```

На всіх питаннях достатньо натиснути Enter (безпечніше використовувати ключ з passphrase, але можна і без, якщо натиснути Enter при питанні, тоді passphrase не буде запитуватися у вас при операціях з репозиторієм).

SSH-агент використовується для зберігання ключів у пам'яті та зручний тим, що немає необхідності вводити пароль passphrase щоразу при взаємодії з віддаленим хостом (у даному випадку – github.com).

Запуск SSH-агента (пропускаємо на Windows):

```
$ eval "$(ssh-agent -s)"
```

Додати ключ до SSH-агента (пропускаємо на Windows):

```
$ ssh-add ~/.ssh/id_rsa
```

Додавання SSH-ключа на GitHub

Для додавання ключа його потрібно скопіювати.

Наприклад, таким чином можна відобразити ключ для копіювання:

```
$ cat ~/.ssh/id_rsa.pub
```

Після копіювання потрібно перейти на GitHub. Перебуваючи на будь-якій сторінці GitHub, у правому верхньому кутку натисніть на зображення вашого профілю і в списку виберіть «Settings». У списку зліва треба вибрати поле "SSH and GPG keys". Після цього потрібно натиснути New SSH key і в полі Title написати назву ключа (наприклад Home), а в поле Key вставити вміст, який було скопійовано з файлу ~/.ssh/id_rsa.pub.

Якщо GitHub запросить пароль, введіть пароль свого облікового запису на GitHub.

Щоб перевірити, чи все пройшло успішно, спробуйте виконати команду `ssh -T git@github.com`.

```
$ ssh -T git@github.com
Hi username! You've successfully authenticated, but GitHub does not provide shell access.
```

Тепер ви готові працювати з Git та GitHub.

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

РОБОТА ЗІ СВОЇМ РЕПОЗИТОРІЄМ ЗАВДАНЬ

У цьому розділі описується, як створити свій репозиторій із копією файлів завдань.

Створення репозиторію на GitHub

Для створення свого репозиторію на основі шаблону потрібно:

- залогінитися на [GitHub](#)
- відкрити [репозиторій із завданнями](#)
- натиснути «Use this template» та створити новий репозиторій на основі цього шаблону
- у вікні треба ввести назву репозиторію
- після цього готовий новий репозиторій із копією всіх файлів із вихідного репозиторію із завданнями

Клонування репозиторію з GitHub

Для локальної роботи з репозиторієм його необхідно клонувати. Для цього використовується команда `git clone`:

```
$ git clone ssh://git@github.com/natenka/my_pyneng_tasks.git
Cloning into 'my_pyneng_tasks'...
remote: Counting objects: 241, done.
remote: Compressing objects: 100% (191/191), done.
remote: Total 241 (delta 43), reused 239 (delta 41), pack-reused 0
Receiving objects: 100% (241/241), 119.60 KiB | 0 bytes/s, done.
Resolving deltas: 100% (43/43), done.
Checking connectivity... done.
```

Порівняно з наведеною в цьому лістингу командою вам потрібно змінити:

- ім'я користувача `natenka` на ім'я користувача на GitHub
- ім'я репозиторію `my_pyneng_tasks` на ім'я свого репозиторію на GitHub

У результаті, в поточному каталозі, в якому було виконано команду `git clone`, з'явиться каталог з ім'ям репозиторію, в моєму випадку - `"my_pyneng_tasks"`. У цьому каталозі тепер міститься вміст репозиторію на GitHub.

Робота з репозиторієм

Попередня команда не просто скопіювала репозиторій, щоб використовувати його локально, але й налаштувала відповідним чином Git:

- створено каталог `.git`
- завантажено всі дані репозиторію
- завантажено всі зміни, які були в репозиторії
- репозиторій на GitHub налаштований як `remote` для локального репозиторію

Тепер готовий повноцінний локальний репозиторій Git, у якому ви можете працювати. Зазвичай послідовність роботи буде такою:

- перед початком роботи, синхронізація локального вмісту з GitHub командою `git pull`
- зміна файлів репозиторію
- додавання змінених файлів до `staging` командою `git add`
- фіксація змін через коміт командою `git commit`
- передача локальних змін у репозиторії на GitHub командою `git push`

При роботі із завданнями на роботі та вдома, треба звернути особливу увагу на перший та останній крок:

- перший крок – оновлення локального репозиторію
- останній крок – завантаження змін на GitHub

Синхронізація локального репозиторію з віддаленим

Усі команди виконуються всередині каталогу репозиторію (у прикладі вище - `my_pyneng_tasks`).

Якщо вміст локального репозиторію однаковий з віддаленим, вивід буде таким:

```
$ git pull
Already up-to-date.
```

Якщо були зміни, виведення буде приблизно таким:

```
$ git pull
remote: Counting objects: 5, done.
remote: Compressing objects: 100% (1/1), done.
remote: Total 5 (delta 4), reused 5 (delta 4), pack-reused 0
Unpacking objects: 100% (5/5), done.
From ssh://github.com/natenka/my_pyneng_tasks
 89c04b6..fc4c721  master    -> origin/master
Updating 89c04b6..fc4c721
Fast-forward
 exercises/03_data_structures/task_3_3.py | 2 ++
 1 file changed, 2 insertions(+)
```

Додавання нових файлів або змін до існуючих

Якщо потрібно додати конкретний файл (у даному випадку – README.md), потрібно дати команду `git add README.md`. Додавання всіх файлів поточної директорії здійснюється командою `git add .`.

Коміт

Під час виконання коміту обов'язково треба вказати повідомлення. Краще, якщо повідомлення буде зі змістом, а не просто «update» чи подібне. Коміт робиться командою, подібною до `git commit -m "Зроблені завдання 4.1-4.3"`.

Push на GitHub

Для завантаження всіх локальних змін на GitHub використовується команда `git push`:

```
$ git push origin master
Counting objects: 5, done.
Compressing objects: 100% (5/5), done.
Writing objects: 100% (5/5), 426 bytes | 0 bytes/s, done.
Total 5 (delta 4), reused 0 (delta 0)
remote: Resolving deltas: 100% (4/4), completed with 4 local objects.
To ssh://git@github.com:natenka/my_pyneng_tasks.git
 fc4c721..edcf417  master -> master
```

Перед виконанням `git push` можна виконати команду `git log -p origin/master..` - вона покаже, які зміни ви збираєтеся додавати до свого репозиторію на GitHub.

 May 23, 2023

 May 15, 2023

РОБОТА З РЕПОЗИТОРІЄМ ПРИКЛАДІВ

Усі приклади з лекцій [курсу](#) викладено в окремому [репозиторії](#).

Копіювання репозиторію з GitHub

Приклади оновлюються, тому зручніше буде клонувати цей репозиторій на свою машину та періодично оновлювати його.

Для копіювання репозиторію з GitHub виконайте команду git clone:

```
$ git clone https://github.com/natenka/pynenguk-examples
Cloning into 'pynenguk-examples'...
remote: Counting objects: 1263, done.
remote: Compressing objects: 100% (504/504), done.
remote: Total 1263 (delta 735), reused 1263 (delta 735), pack-reused 0
Receiving objects: 100% (1263/1263), 267.10 KiB | 444.00 KiB/s, done.
Resolving deltas: 100% (735/735), done.
Checking connectivity... done.
```

Оновлення локальної копії репозиторію

При необхідності оновити локальний репозиторій, щоб синхронізувати його з версією на GitHub, потрібно виконати git pull, перебуваючи всередині створеного каталогу pynenguk-examples.

Якщо оновлень не було, вивід буде таким:

```
$ git pull
Already up-to-date.
```

Якщо оновлення були, результат буде приблизно таким:

```
$ git pull
remote: Counting objects: 3, done.
remote: Compressing objects: 100% (1/1), done.
remote: Total 3 (delta 2), reused 3 (delta 2), pack-reused 0
Unpacking objects: 100% (3/3), done.
From https://github.com/natenka/pynenguk-examples
 49e9f1b..1eb82ad master -> origin/master
Updating 49e9f1b..1eb82ad
Fast-forward
 README.md | 2 +-
 1 file changed, 1 insertion(+), 1 deletion(-)
```

Зверніть увагу на інформацію про те, що змінився лише файл README.md.

Перегляд змін

Якщо ви хочете подивитися, які зміни були внесені, можна скористатися командою git log:

```
$ git log -p -1
commit 98e393c27e7aae4b41878d9d979c7587bfeb24b4
Author: Наталія Самойленко[test@gmail.com]
Date:   Fri Aug 18 17:32:07 2017 +0300

    Update task_x_x.py

diff --git a/exercises/task_x_x.py b/exercises/task_x_x.py
index c4307fa..137a221 100644
--- a/exercises/task_x_x.py
+++ b/exercises/task_x_x.py
@@ -13,11 +13,12 @@
 * застосувати ACL до інтерфейсу

ACL має бути таким
+
ip access-list extended INET-to-LAN
 permit tcp 10.0.1.0 0.0.0.255 any eq www
 permit tcp 10.0.1.0 0.0.0.255 any eq 22
 permit icmp any any
-
```

Перевірте роботу Playbook на маршрутизаторі R1.

В этой команде флаг `-p` указывает, что надо отобразить вывод утилиты Linux diff для внесённых изменений, а не только сообщение коммита. В свою очередь, `-1` указывает, что надо показать только один самый свежий коммит.

У цій команді опція `-p` вказує, що треба відобразити вихід утиліти Linux `diff` для внесених змін, а не лише повідомлення комміту. У свою чергу, `-1` вказує, що треба показати лише один найсвіжіший коміт.

Перегляд змін, які будуть синхронізовані

Попередній варіант `git log` спирається на кількість коммітів, але це не завжди зручно. До виконання команди `git pull` можна переглянути, які зміни були виконані з моменту останньої синхронізації.

Для цього використовується наступна команда:

```
$ git log -p ..origin/master
commit 4c1821030d20b3682b67caf362fd77d098d9126
Author: Наталія Самойленко](test@gmail.com)
Date:   Mon May 29 07:53:45 2017 +0300

Update README.md

diff --git a/tools/README.md b/tools/README.md
index 2b6f380..4f8d4af 100644
--- a/tools/README.md
+++ b/tools/README.md
@@ -1,4 @@
+
```

У цьому випадку зміни були лише в одному файлі. Ця команда буде дуже корисною для того, щоб подивитися, які зміни були внесені до формулювання завдань та яких саме завдань. Так буде легше орієнтуватися і розуміти, чи це стосується завдань, які ви вже зробили, і якщо стосується, то чи треба їх змінювати.

"`..origin/master`" у команді `git log -p ..origin/master` означає показати всі комміти, які є в `origin/master` (в даному випадку, це GitHub), але яких немає в локальній копії репозиторію

Якщо зміни були в тих завданнях, які ви ще не робили, цей вивід підкаже, які файли потрібно скопіювати з репозиторію курсу у ваш особистий репозиторій (а може бути весь розділ, якщо ви ще не робили завдання з цього розділу).

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Додаткові матеріали

Документація:

- [Informative git prompt for bash and fish](#)
- [Authenticating to GitHub](#)
- [Connecting to GitHub with SSH](#)

Про Git/GitHub:

- [GitHowTo](#) - інтерактивний howto українською
- [Pro Git book](#). Ця ж книга українською
- [Лекції "Система контролю версій Git" \(Попелюха\)](#)
- [CRLF vs. LF: Normalizing Line Endings in Git](#)
- [git/github guide. a minimal tutorial](#) - мінімально необхідні знання для роботи з Git та GitHub

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Основи Python

3. Початок роботи з Python

3. Початок роботи з Python

У цьому розділі розглядаються:

- синтаксис Python
- робота в інтерактивному режимі
- змінні в Python

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Синтаксис Python

У Python відступи є частиною синтаксису:

- вони визначають, який код потрапляє у блок;
- коли блок коду починається та закінчується.

Приклад коду Python:

```
a = 10
b = 5

if a > b:
    print("А більше В")
    print(a - b)
else:
    print("В більше або дорівнює А")
    print(b - a)

print("Кінець")

def open_file(filename):
    print("Читання файлу", filename)
    with open(filename) as f:
        return f.read()
    print("Готово")
```

Цей код показано для демонстрації синтаксису. І незважаючи на те, що ще не розглядалася конструкція if/else, швидше за все, суть коду буде зрозумілою.

Python розуміє, які рядки відносяться до if по відступах. Виконання блоку `if a > b` закінчується, коли зустрічається рядок із тим самим відступом, як і сам рядок `if a > b`. Аналогічно із блоком else. Друга особливість Python: після деяких виразів має йти двокрапка (наприклад, після `if a > b` і після `else`).

Декілька правил і рекомендацій щодо відступів:

- Як відступи можуть використовуватися таби або пробіли
- краще використовувати пробіли, а точніше, налаштувати редактор так, щоб таб дорівнював 4 пробілам тоді при використанні клавіші табуляції будуть ставитися 4 пробіли, замість 1 знака табуляції
- Кількість пробілів має бути однаковою в одному блоці (краще, щоб кількість пробілів була однаковою у всьому коді)
- популярний варіант використовувати 2-4 пробіли, так, наприклад, у цій книзі використовуються 4 пробіли

Ще одна особливість наведеного коду, це порожні рядки. З їхньою допомогою код форматується, щоб його було простіше читати. Інші особливості синтаксису будуть показані в процесі знайомства зі структурами даних у Python.

У Python є спеціальний документ, в якому описано як краще писати код Python [PEP 8](#) - the Style Guide for Python Code.

КОМЕНТАРІ

При написанні коду часто потрібно залишити коментар, наприклад, щоб описати особливості роботи коду.

Коментарі в Python можуть бути однорядковими:

```
# Дуже важливий коментар
a = 10
b = 5 # Дуже потрібний коментар
```

Однорядкові коментарі починаються зі знака решітки. Зверніть увагу, що коментар може бути як у рядку, де знаходиться сам код, так і в окремому рядку.

При необхідності написати кілька рядків з коментарями, щоб не ставити перед кожною решіткою, можна зробити багаторядковий коментар:

```
"""
Дуже важливий
та довгий коментар
"""
a = 10
b = 5
```

Для багаторядкового коментаря можна використовувати три подвійні або три одинарні лапки. Коментарі можуть використовуватися як для того, щоб коментувати, що відбувається в коді, так і для того, щоб унеможливити виконання певного рядка або блоку коду (тобто закоментувати їх).

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Інтерпретатор Python. IPython

Інтерпретатор дозволяє отримати миттєвий відгук на виконанні дії. Можна сказати, що інтерпретатор працює як CLI (Command Line Interface) мережових пристроїв: кожна команда виконуватиметься відразу після натискання Enter. Однак є виняток - складніші об'єкти (наприклад цикли або функції) виконуються тільки після двохразового натискання Enter.

У попередньому розділі для перевірки установки Python викликався стандартний інтерпретатор. Крім нього, є й удосконалений інтерпретатор **IPython**. IPython дозволяє набагато більше, ніж стандартний інтерпретатор, який викликається за командою python. Декілька прикладів (можливості IPython набагато ширші):

- автодоповнення команд по Tab або підказка, якщо варіантів команд декілька
- більш структурований та зрозумілий вивід команд
- автоматичні відступи у циклах та інших об'єктах
- можна пересуватися з історії виконання команд, або ж подивитися її «чарівною» командою історії

Встановити IPython можна за допомогою pip (установка буде проводитися у віртуальному оточенні, якщо воно налаштоване):

```
pip install ipython
```

Після цього, перейти в IPython можна так:

```
$ ipython
Python 3.11.1 (main, Dec 30 2022, 10:30:23) [GCC 10.2.1 20210110]
Type 'copyright', 'credits' or 'license' for more information
IPython 8.13.2 -- An enhanced Interactive Python. Type '?' for help.

In [1]:
```

Для виходу використовується команда quit. Далі описується, як використовуватиметься IPython.

Для знайомства з інтерпретатором можна спробувати використати його як калькулятор:

```
In [1]: 1 + 2
Out[1]: 3

In [2]: 22*45
Out[2]: 990

In [3]: 2**3
Out[3]: 8
```

В IPython введення та вивід позначені:

- In - вхідні дані користувача
- Out - результат, який повертає команда (якщо він є)
- числа після In або Out - це порядкові номери виконаних команд у поточній сесії IPython

Приклад виведення рядка функцією print():

```
In [4]: print('Hello!')
Hello!
```

Коли в інтерпретаторі створюється, наприклад, цикл, то всередині циклу запрошення змінюється на крапки. Для виконання циклу та виходу з цього підрежиму необхідно двічі натиснути Enter:

```
In [5]: for i in range(5):
...:     print(i)
...:
0
1
2
3
4
```

HELP

В IPython є можливість переглянути довідку по довільному об'єкту, функції або методу за допомогою `help()`:

```
In [1]: help(str)
Help on class str in module builtins:

class str(object)
|   str(object='') -> str
|   str(bytes_or_buffer[, encoding[, errors]]) -> str
|
|   Create a new string object from the given object. If encoding or
|   errors is specified, then the object must expose a data buffer
|   that will be decoded using the given encoding and error handler.
|   ...

In [2]: help(str.strip)
Help on method_descriptor:

strip(...)
    S.strip([chars]) -> str

    Return a copy of the string S with leading and trailing
    whitespace removed.
    If chars is given and not None, remove characters in chars instead.
```

Другий варіант:

```
In [3]: ?str
Init signature: str(self, /, *args, **kwargs)
Docstring:
str(object='') -> str
str(bytes_or_buffer[, encoding[, errors]]) -> str

Create a new string object from the given object. If encoding or
errors is specified, then the object must expose a data buffer
that will be decoded using the given encoding and error handler.
Otherwise, returns the result of object.__str__() (if defined)
or repr(object).
encoding defaults to sys.getdefaultencoding().
errors defaults to 'strict'.
Type:         type

In [4]: ?str.strip
Docstring:
S.strip([chars]) -> str

Return a copy of the string S with leading and trailing
whitespace removed.
If chars is given and not None, remove characters in chars instead.
Type:         method_descriptor
```

print

Функція `print` дозволяє вивести інформацію стандартний потік виведення (поточний екран терміналу). Якщо необхідно вивести рядок, то його потрібно обов'язково взяти в лапки (подвійні чи одинарні). Якщо ж потрібно вивести, наприклад, результат обчислення чи просто число, то лапки не потрібні:

```
In [6]: print('Hello!')
Hello!

In [7]: print(5*5)
25
```

Якщо потрібно вивести поспіль кілька значень через пропуск, то потрібно перерахувати їх через кому:

```
In [8]: print(1*5, 2*5, 3*5, 4*5)
5 10 15 20

In [9]: print('one', 'two', 'three')
one two three
```

За замовчуванням наприкінці кожного виразу, переданого в `print`, буде переведено рядок. Якщо необхідно, щоб після виведення кожного виразу не було б перекладу рядка, треба як останній вираз у `print` вказати додатковий аргумент `end`.

DIR

Функція `dir` може використовуватися для того, щоб переглянути атрибути та методи об'єкта:

- атрибути - змінні, прив'язані до об'єкта
- методи - функції, прив'язані до об'єкта

Наприклад, для числа вивід буде таким (зверніть увагу на різні методи, які дозволяють робити арифметичні операції):

```
In [10]: dir(5)
Out[10]:
['__abs__',
 '__add__',
 '__and__',
 ...
 'bit_length',
 'conjugate',
 'denominator',
 'imag',
 'numerator',
 'real']
```

Аналогічно для рядка:

```
In [11]: dir('hello')
Out[11]:
['__add__',
 '__class__',
 '__contains__',
 ...
 'startswith',
 'strip',
 'swapcase',
 'title',
 'translate',
 'upper',
 'zfill']
```

Якщо виконати `dir` без передачі значення, то вона показує існуючі методи, атрибути та змінні, визначені в поточній сесії інтерпретатора:

```
In [12]: dir()
Out[12]:
['_builtin_',
 '__builtins__',
 '__doc__',
 '__name__',
 '_dh',
 ...
 '_oh',
 '_sh',
 'exit',
 'get_ipython',
 'i',
 'quit']
```

Наприклад, після створення змінної `a` та `test`:

```
In [13]: a = 'hello'

In [14]: test = "test"

In [15]: dir()
Out[15]:
...
'a',
'exit',
'get_ipython',
'i',
'quit',
'test']
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

Спеціальні команди іpython

У IPython є спеціальні команди, які полегшують роботу з інтерпретатором. Усі вони починаються зі знака відсотка.

%HISTORY

Наприклад, команда `%history` дозволяє переглянути історію введених користувачем команд у поточній сесії IPython:

```
In [1]: a = 10

In [2]: b = 5

In [3]: if a > b:
...:     print("A is bigger")
...:
A is bigger

In [4]: %history
a = 10
b = 5
if a > b:
    print("A is bigger")
%history
```

За допомогою `%history` можна скопіювати потрібний блок коду.

%TIME

Команда `%time` показує скільки секунд виконувався вираз:

```
import subprocess

def ping_ip(ip_address):
    reply = subprocess.run(['ping', '-c', '3', '-n', ip_address],
                           stdout=subprocess.PIPE,
                           stderr=subprocess.PIPE,
                           encoding='utf-8')

    if reply.returncode == 0:
        return True
    else:
        return False

In [7]: %time ping_ip('8.8.8.8')
CPU times: user 0 ns, sys: 4 ms, total: 4 ms
Wall time: 2.03 s
Out[7]: True

In [8]: %time ping_ip('8.8.8.8')
CPU times: user 0 ns, sys: 8 ms, total: 8 ms
Wall time: 12 s
Out[8]: False

In [9]: items = [1, 3, 5, 7, 9, 1, 2, 3, 55, 77, 33]

In [10]: %time sorted(items)
CPU times: user 0 ns, sys: 0 ns, total: 0 ns
Wall time: 8.11 µs
Out[10]: [1, 1, 2, 3, 3, 5, 7, 9, 33, 55, 77]
```

Докладніше про IPython можна прочитати в [документації](#) IPython.

Коротко інформацію можна переглянути в самому IPython командою `%quickref`:

```
IPython -- An enhanced Interactive Python - Quick Reference Card
=====

obj?, obj??      : Get help, or more help for object (also works as
                  ?obj, ??obj).
?foo.*abc*       : List names in 'foo' containing 'abc' in them.
%magic           : Information about IPython's 'magic' % functions.

Magic functions are prefixed by % or %, and typically take their arguments
without parentheses, quotes or even commas for convenience. Line magics take a
single % and cell magics are prefixed with two %.

Example magic function calls:

%alias d ls -F    : 'd' is now an alias for 'ls -F'
alias d ls -F     : Works if 'alias' not a python name
alist = %alias    : Get list of aliases to 'alist'
cd /usr/share     : Obvious. cd -<tab> to choose from visited dirs.
%cd??            : See help AND source for magic %cd
%timeit x=10      : time the 'x=10' statement with high precision.
%%timeit x=2**100 : time 'x=2**100' with a setup of 'x=2**100'; setup code is not
x**100
```

counted. This is an example of a cell magic.

System commands:

```
!cp a.txt b/      : System command escape, calls os.system()
cp a.txt b/      : after %rehashx, most system commands work without !
cp ${f}.txt $bar : Variable expansion in magics and system commands
files = !ls /usr : Capture sytem command output
files.s, files.l, files.n: "a b c", ['a','b','c'], 'a\nb\nc'
```

History:

```
_i, _ii, _iii    : Previous, next previous, next next previous input
_i4, _ih[2:5]    : Input history line 4, lines 2-4
exec _i81        : Execute input history line #81 again
%rep 81          : Edit input history line #81
_, __, ___       : previous, next previous, next next previous output
_dh              : Directory history
_oh              : Output history
%hist            : Command history of current session.
%hist -g foo     : Search command history of (almost) all sessions for 'foo'.
%hist -g         : Command history of (almost) all sessions.
%hist 1/2-8      : Command history containing lines 2-8 of session 1.
%hist 1/ ~2/     : Command history of session 1 and 2 sessions before current.
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Змінні

Змінні в Python не вимагають оголошення типу змінної (оскільки Python – мова з динамічною типізацією) і є посиланнями на область пам'яті. Правила іменування змінних:

- ім'я змінної може складатися лише з літер, цифр та знака підкреслення
- ім'я не може починатися із цифри
- ім'я не може містити спеціальних символів @, \$, %

Приклад створення змінних у Python:

```
In [1]: a = 3
In [2]: b = 'Hello'
In [3]: c, d = 9, 'Test'
In [4]: print(a, b, c, d)
3 Hello 9 Test
```

Зверніть увагу, що в Python не потрібно вказувати, що `a` це число, а `b` це рядок.

ІМЕНА ЗМІННИХ

Імена змінних не повинні перетинатися з назвами операторів та модулів або інших зарезервованих слів. У Python є рекомендації щодо іменування функцій, класів та змінних:

- імена змінних зазвичай пишуться або повністю великими або маленькими літерами (наприклад `DB_NAME`, `db_name`)
- імена функцій задаються маленькими літерами, з підкреслення між словами (наприклад, `get_names`)
- імена класів задаються словами з великими літерами без пробілів, це звані CamelCase (наприклад, `CiscoSwitch`)

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

4. Типи даних у Python

4. Типи даних у Python

У Python є кілька базових типів даних:

- Numbers (числа)
- Strings (рядки)
- Lists (списки)
- Dictionaries (словники)
- Tuples (кортежі)
- Sets (множини)
- Boolean (логічний тип даних)

Ці типи даних можна класифікувати за кількома ознаками:

- змінювані (списки, словники та множини)
- незмінні (числа, рядки та кортежі)
- упорядковані (списки, кортежі, рядки та словники)
- неупорядковані (множини)

```
flowchart TD
    A[змінювані] --> B[список];
    A --> C[словник];
    A --> D[множина];
    F[незмінні] --> R[число];
    F --> S[рядок];
    F --> T[кортеж];
```

```
flowchart TD
    A[упорядковані] --> B[список];
    A --> T[кортеж];
    A --> S[рядок];
    A --> C[словник];
    F[неупорядковані] --> D[множина];
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

Числа

У Python є два основних типи чисел:

- integer - цілі числа
- float - числа з плаваючою точкою

З числами можна виконувати різні математичні операції:

```
In [1]: 1 + 2
Out[1]: 3

In [2]: 1.0 + 2
Out[2]: 3.0

In [3]: 10 - 4
Out[3]: 6

In [4]: 2**3
Out[4]: 8
```

Оператори порівняння

```
In [12]: 10 > 3.0
Out[12]: True

In [13]: 10 < 3
Out[13]: False

In [14]: 10 == 3
Out[14]: False

In [15]: 10 == 10
Out[15]: True

In [16]: 10 <= 10
Out[16]: True

In [17]: 10.0 == 10
Out[17]: True
```

Функція `int` дозволяє виконувати конвертацію даних у тип `integer`. У другому аргументі можна вказувати систему числення:

```
In [18]: a = '11'

In [19]: int(a)
Out[19]: 11
```

Якщо вказати, що рядок треба сприймати як двійкове число, результат буде таким:

```
In [20]: int("11", 2)
Out[20]: 3
```

Конвертація в `int` типу `float`:

```
In [21]: int(3.333)
Out[21]: 3

In [22]: int(3.9)
Out[22]: 3
```

Функція `bin` дозволяє отримати двійкове значення числа (зверніть увагу, що результат – рядок):

```
In [23]: bin(8)
Out[23]: '0b1000'

In [24]: bin(255)
Out[24]: '0b11111111'
```

Функція `hex` дозволяє отримати шістнадцяткове значення:

```
In [25]: hex(10)
Out[25]: '0xa'
```

Можна робити кілька перетворень "одночасно":

```
In [26]: int('ff', 16)
Out[26]: 255

In [27]: bin(int('ff', 16))
Out[27]: '0b11111111'
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Рядки (Strings)

РЯДКИ (STRINGS)

Рядок у Python це:

- послідовність символів у лапках
- незмінний упорядкований тип даних

У Python рядки можна створювати за допомогою одинарних, подвійних та потрійних лапок (одинарних або подвійних):

```
'Hello'
"Hello"

tunnel = """
interface Tunnel0
ip address 10.10.10.1 255.255.255.0
ip mtu 1416
"""
```

Запис рядків у потрійних лапках використовується для зручності і в результаті рядок виходить таким:

```
In [12]: tunnel
Out[12]: '\ninterface Tunnel0\n ip address 10.10.10.1 255.255.255.0\n ip mtu 1416\n'

In [13]: print(tunnel)

interface Tunnel0
ip address 10.10.10.1 255.255.255.0
ip mtu 1416
```

Операції з рядками

Рядки можна підсумовувати. Тоді вони об'єднуються в один рядок:

```
In [14]: intf = 'interface'

In [15]: tun = 'Tunnel0'

In [16]: intf + tun
Out[16]: 'interfaceTunnel0'

In [17]: intf + ' ' + tun
Out[17]: 'interface Tunnel0'
```

Рядок можна множити на число. У цьому випадку рядок повторюється вказану кількість разів:

```
In [18]: intf * 5
Out[18]: 'interfaceinterfaceinterfaceinterfaceinterface'

In [19]: '#' * 40
Out[19]: '#####'
```

Індекси

Те, що рядки є впорядкованим типом даних, дозволяє звертатися до символів у рядку за номером (індексом), починаючи з нуля:

```
In [20]: string1 = 'interface FastEthernet1/0'

In [21]: string1[0]
Out[21]: 'i'
```

Нумерація всіх символів у рядку йде з нуля. Якщо потрібно звернутися до якогось за рахунком символу, починаючи з кінця, можна вказувати негативні значення (на цей раз з одиниці).

```
In [22]: string1[1]
Out[22]: 'n'

In [23]: string1[-1]
Out[23]: '0'
```


Зрізи

Крім звернення до конкретного символу можна робити зрізи рядків, вказавши діапазон номерів (зріз виконується до другого значення, не включаючи його):

```
In [24]: string1[0:9]
Out[24]: 'interface'

In [25]: string1[10:22]
Out[25]: 'FastEthernet'
```

Якщо не вказується друге число, зріз буде до кінця рядка:

```
In [26]: string1[10:]
Out[26]: 'FastEthernet1/0'
```

Зрізати три останні символи рядка:

```
In [27]: string1[-3:]
Out[27]: '1/0'
```

Також у зрізі можна вказувати крок. Так можна отримати непарні числа:

```
In [28]: a = '0123456789'

In [29]: a[1::2]
Out[29]: '13579'
```

А таким чином можна отримати всі парні числа

```
In [31]: a[::2]
Out[31]: '02468'
```

Зрізи також можна використовувати для отримання рядка у зворотному порядку:

```
In [28]: a = '0123456789'

In [29]: a[::-1]
Out[29]: '9876543210'

In [30]: a[::-1]
Out[30]: '9876543210'
```

Записи `a[::-1]` і `a[::]` дають однаковий результат, але подвійна двокрапка дозволяє вказувати, що треба брати не кожен елемент, а, наприклад, кожен другий.

Функція len

Функція `len` дозволяє отримати кількість символів у рядку:

```
In [1]: line = 'interface Gi0/1'

In [2]: len(line)
Out[2]: 15
```

Функція и метод отличаются тем, что метод привязан к объекту конкретного типа, а функция, как правило, более универсальная и может применяться к объектам разного типа. Например, функция `len` может применяться к строкам, спискам, словарям и так далее, а метод `startswith` относится только к строкам.

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

КОРИСНІ МЕТОДИ ДЛЯ РОБОТИ З РЯДКАМИ

При автоматизації дуже часто треба буде працювати з рядками, так як конфігураційний файл, виведення команд і команди, що відправляються - це рядки. Знання різних методів (дій), які можна застосовувати до рядків, допомагає ефективно працювати з ними.

Рядки незмінний тип даних, тому всі методи, які перетворюють рядок повертають новий рядок, а вихідний рядок залишається незмінним.

Методи `upper`, `lower`, `swapcase`, `capitalize`

Методи `upper`, `lower`, `swapcase`, `capitalize` виконують перетворення регістра рядка:

```
In [25]: string1 = 'FastEthernet'

In [26]: string1.upper()
Out[26]: 'FASTETHERNET'

In [27]: string1.lower()
Out[27]: 'fastethernet'

In [28]: string1.swapcase()
Out[28]: 'fASTeTHERNET'

In [29]: string2 = 'tunnel 0'

In [30]: string2.capitalize()
Out[30]: 'Tunnel 0'
```

Методи не перетворюють вихідний рядок, а повертають новий із виконаним перетворенням. Це означає, що треба не забути записати його в якусь змінну (можна в ту саму).

```
In [31]: string1 = string1.upper()

In [32]: print(string1)
FASTETHERNET
```

Метод `join`

Метод `join` збирає список рядків в один рядок із роздільником, який вказаний перед `join`:

```
In [16]: vlans = ['10', '20', '30']

In [17]: ','.join(vlans)
Out[17]: '10,20,30'
```

Метод `join` може збирати в рядок будь-який набір рядків, а не тільки список рядків.

Метод `count`

Метод `count` використовується для підрахунку того, скільки разів символ або підрядок зустрічаються у рядку:

```
In [33]: string1 = 'Hello, hello, hello, hello'

In [34]: string1.count('hello')
Out[34]: 3

In [35]: string1.count('ello')
Out[35]: 4

In [36]: string1.count('l')
Out[36]: 8
```

Метод `find`

Методу `find` можна передати підрядок або символ, і він покаже, на якій позиції знаходиться перший символ підрядка (перший збіг):

```
In [37]: string1 = 'interface FastEthernet0/1'

In [38]: string1.find('Fast')
Out[38]: 10

In [39]: string1[string1.find('Fast'):]
Out[39]: 'FastEthernet0/1'
```

Якщо збіг не виявлено, метод `find` повертає `-1`.

Методи `startswith`, `endswith`

Перевірка на те, чи починається чи закінчується рядок на певні символи (методи `startswith`, `endswith`):

```
In [40]: string1 = 'FastEthernet0/1'

In [41]: string1.startswith('Fast')
Out[41]: True

In [42]: string1.startswith('fast')
Out[42]: False

In [43]: string1.endswith('/0/1')
Out[43]: True

In [44]: string1.endswith('/0/2')
Out[44]: False
```

Методам `startswith` і `endswith` можна передавати кілька значень (обов'язково як кортеж):

```
In [1]: "test".startswith(("r", "t"))
Out[1]: True

In [2]: "test".startswith(("r", "a"))
Out[2]: False

In [3]: "rtest".startswith(("r", "a"))
Out[3]: True

In [4]: "rtest".endswith(("r", "a"))
Out[4]: False

In [5]: "rtest".endswith(("r", "t"))
Out[5]: True
```

Метод `replace`

Заміна послідовності символів у рядку на іншу послідовність (метод `replace`):

```
In [5]: string1 = 'FastEthernet0/1'

In [6]: string1.replace('Fast', 'Gigabit')
Out[6]: 'GigabitEthernet0/1'

In [7]: line = "aabb.cc10.a1a0"

In [8]: line.replace("a", "A")
Out[8]: 'AAbb.cc10.A1A0'
```

Метод `strip`

У рядку часто будуть спеціальні символи: символ нового рядка, пробіли, таби. Метод `strip` дозволяє видалити ці символи на початку та в кінці рядка.

```
In [47]: string1 = '\n\tinterface FastEthernet0/1\n'

In [48]: print(string1)

    interface FastEthernet0/1

In [49]: string1
Out[49]: '\n\tinterface FastEthernet0/1\n'

In [50]: string1.strip()
Out[50]: 'interface FastEthernet0/1'
```

За замовчуванням метод `strip` забирає пробілові символи. Цей набір символів містить: `\t\n\r\f\v`.

Методу `strip` можна передати як аргумент будь-які символи. Тоді на початку та в кінці рядка будуть видалені всі символи, які були вказані у рядку:

```
In [51]: ad_metric = '[110/1045]'

In [52]: ad_metric.strip('[]')
Out[52]: '110/1045'
```

Метод `strip` прибирає вказані символи на початку і в кінці рядка. Якщо необхідно прибрати символи лише ліворуч або праворуч, можна використовувати, відповідно, методи `lstrip` і `rstrip`.

Метод `split`

Метод `split` розбиває рядок на частини, використовуючи як роздільник якийсь символ (або символи) та повертає список рядків:

```
In [53]: string1 = 'switchport trunk allowed vlan 10,20,30,100'

In [54]: commands = string1.split()

In [55]: print(commands)
['switchport', 'trunk', 'allowed', 'vlan', '10,20,30,100']
```

У прикладі вище `string1.split` розбиває рядок за пробілом і повертає список рядків. Список записаний у змінну `commands`.

За замовчуванням як роздільник використовуються пробільні символи (пробіли, таби, символ нового рядка), але в дужках можна вказати будь-який роздільник:

```
In [56]: vlans = commands[-1].split(',')

In [57]: print(vlans)
['10', '20', '30', '100']
```

У списку `commands` останній елемент - це рядок з вланами, тому використовується індекс `-1`. Потім рядок розбивається на частини за допомогою `split` `commands[-1].split(',')`. Оскільки, як роздільник зазначена кома, отримано такий список `['10', '20', '30', '100']`.

Приклад поділу адреси на октети:

```
In [10]: ip = "192.168.100.1"

In [11]: ip.split(".")
Out[11]: ['192', '168', '100', '1']
```

Корисна особливість методу `split` з роздільником за замовчуванням - рядок не лише поділяється до списку рядків за пробіловими символами, але пробілові символи також видаляються на початку та наприкінці рядка:

```
In [58]: string1 = ' switchport trunk allowed vlan 10,20,30,100-200\n\n'

In [59]: string1.split()
Out[59]: ['switchport', 'trunk', 'allowed', 'vlan', '10,20,30,100-200']
```

У методу `split` є ще одна хороша особливість: за замовчуванням метод розбиває рядок не за одним пробіловим символом, а за будь-якою кількістю. Це буде, наприклад, дуже корисним при обробці команд `show`:

```
In [60]: sh_ip_int_br = "FastEthernet0/0      15.0.15.1    YES manual up      up"

In [61]: sh_ip_int_br.split()
Out[61]: ['FastEthernet0/0', '15.0.15.1', 'YES', 'manual', 'up', 'up']
```

А ось так виглядає поділ того ж рядка, коли один пробіл використовується як роздільник:

```
In [62]: sh_ip_int_br.split(' ')
Out[62]:
['FastEthernet0/0', '', '', '', '', '', '', '', '', '', '', '', '15.0.15.1', '', '', '', '', '', 'YES', 'manual', 'up', '', '', '', '', '', 'up']
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

ОБ'ЄДНАННЯ ЛІТЕРАЛІВ РЯДКІВ

У Python є дуже зручна функціональність - об'єднання літералів рядків. Вона дозволяє розбивати рядки на частини при написанні коду і навіть переносити ці частини на різні рядки коду. Це потрібно як для розділення довгого тексту на частини через рекомендації щодо максимальної довжини рядка в Python, так і для зручності сприйняття.

Літерал – це вираз, що створює об'єкт. Для рядка це коли ми пишемо якісь символи у лапках - створюємо рядок руками.

Приклад об'єднання літералів рядків:

```
In [1]: s = 'Test' 'String'

In [2]: s
Out[2]: 'TestString'
```

Можна переносити складові рядки на різні рядки, але тільки якщо вони в дужках:

```
In [5]: s = ('Test'
...: 'String')

In [6]: s
Out[6]: 'TestString'
```

Цим дуже зручно користуватися в регулярних виразах:

```
regex = ('(\S+) +(\S+) +'
         '\w+ +\w+ +'
         '(up|down|administratively down) +'
         '(\w+)')
```

Регулярний вираз можна розбивати на частини, так його простіше зрозуміти. Плюс можна додавати пояснювальні коментарі у рядках.

```
regex = ('(\S+) +(\S+) +' # interface and IP
         '\w+ +\w+ +'
         '(up|down|administratively down) +' # Status
         '(\w+)') # Protocol
```

Також цим прийомом зручно користуватися, коли треба написати довге повідомлення:

```
message = (
    'При виконанні команди "{}" виникла така помилка "{}".\n'
    'Виключити цю команду зі списку? [y/n]'
)

In [8]: message
Out[8]: 'При виконанні команди "{}" виникла така помилка "{}".\nВиключити цю команду зі списку? [y/n]'
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Список (List)

СПИСОК (LIST)

Список у Python це:

- послідовність елементів, розділених між собою комою та укладених у квадратні дужки
- змінюваний упорядкований тип даних

Приклади списків:

```
vlan = [10, 20, 30, 77]
commands = ["interface Gi0/1", "ip address 10.1.1.1 255.255.255.0"]
list3 = [1, 20, 4.0, 'word']
```

Створення списку за допомогою літералу:

```
In [1]: vlan = [10, 20, 30, 50]
```

Літерал – це вираз, який створює об'єкт.

Создание списка с помощью функции list:

```
In [2]: list1 = list('router')

In [3]: print(list1)
['r', 'o', 'u', 't', 'e', 'r']
```

Індекси, зрізи

Так як список - це впорядкований тип даних, то, як і в рядках, у списках можна звертатися до елемента за номером, робити зрізи:

```
In [4]: list3 = [1, 20, 4.0, 'word']

In [5]: list3[1]
Out[5]: 20

In [6]: list3[1:]
Out[6]: [20, 4.0, 'word']

In [7]: list3[-1]
Out[7]: 'word'

In [8]: list3[::-1]
Out[8]: ['word', 4.0, 20, 1]
```

Оскільки список є змінним типом даних, елементи списку можна змінювати:

```
In [13]: list3
Out[13]: [1, 20, 4.0, 'word']

In [14]: list3[0] = 'test'

In [15]: list3
Out[15]: ['test', 20, 4.0, 'word']
```

Можна також створювати список списків. І, як і у звичайному списку, можна звертатися до елементів у вкладених списках:

```
interfaces = [['FastEthernet0/0', '15.0.15.1', 'YES', 'manual', 'up', 'up'],
               ['FastEthernet0/1', '10.0.1.1', 'YES', 'manual', 'up', 'up'],
               ['FastEthernet0/2', '10.0.2.1', 'YES', 'manual', 'up', 'down']]

In [17]: interfaces[0][0]
Out[17]: 'FastEthernet0/0'

In [18]: interfaces[2][0]
Out[18]: 'FastEthernet0/2'

In [19]: interfaces[2][1]
Out[19]: '10.0.2.1'
```

len, sorted

Функція len повертає кількість елементів у списку:

```
In [1]: items = [1, 2, 3]

In [2]: len(items)
Out[2]: 3
```

Функція sorted сортує елементи списку за зростанням і повертає новий список із відсортованими елементами:

```
In [1]: names = ['John', 'Michael', 'Antony']

In [2]: sorted(names)
Out[2]: ['Antony', 'John', 'Michael']
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

КОРИСНІ МЕТОДИ ДЛЯ РОБОТИ ЗІ СПИСКАМИ

Список є змінним типом даних, тому важливо звернути увагу на те, що більшість методів списку змінюють список на місці, не повертаючи нічого.

append

Метод `append` додає до кінця списку зазначений елемент:

```
In [18]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [19]: vlans.append('300')
In [20]: vlans
Out[20]: ['10', '20', '30', '100', '300']
```

Метод `append` змінює список на місці та нічого не повертає. Якщо у скрипті треба додати елемент до списку, а потім вивести список `print`, треба робити це на різних рядках коду.

```
vlans = ['10', '20', '30', '100']
vlans.append('300')
print(vlans)
```

Якщо зробити `print(vlans.append('300'))`, результатом буде вивід `None`.

extend

Якщо потрібно об'єднати два списки, можна використовувати два способи: метод `extend` і операцію складання.

У цих способів є важлива відмінність - `extend` змінює список, до якого застосовано метод, а додавання повертає новий список, що складається з двох.

Метод `extend`:

```
In [21]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [22]: vlans2 = ['300', '400', '500']
In [23]: vlans.extend(vlans2)
In [24]: vlans
Out[24]: ['10', '20', '30', '100', '300', '400', '500']
```

Додавання списків:

```
In [27]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [28]: vlans2 = ['300', '400', '500']
In [29]: vlans + vlans2
Out[29]: ['10', '20', '30', '100', '300', '400', '500']
```

Зверніть увагу, що під час підсумовування списків в `ipython` з'явився рядок `Out`. Це означає, що результат підсумовування можна присвоїти у змінну:

```
In [30]: result = vlans + vlans2
In [31]: result
Out[31]: ['10', '20', '30', '100', '300', '400', '500']
```

pop

Метод `pop` видаляє елемент, який відповідає вказаному індексу і повертає цей елемент:

```
In [28]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [29]: vlans.pop(-1)
Out[29]: '100'
In [30]: vlans
Out[30]: ['10', '20', '30']
```

Без зазначення індексу видаляється останній елемент списку.

remove

Метод `remove` видаляє вказаний елемент. `Remove` не повертає видалений елемент:

```
In [31]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [32]: vlans.remove('20')
In [33]: vlans
Out[33]: ['10', '30', '100']
```

Якщо вказати неіснуючий елемент, виникне помилка:

```
In [34]: vlans.remove(500)
-----
ValueError: Traceback (most recent call last)
<ipython-input-32-f4ee38810cb7> in <module>()
----> 1 vlans.remove(500)

ValueError: list.remove(x): x not in list
```

index

Метод `index` повертає індекс, під яким знаходиться вказаний елемент

```
In [35]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [36]: vlans.index('30')
Out[36]: 2
```

insert

Метод `insert` дозволяє вставити елемент на певне місце у списку:

```
In [37]: vlans = ['10', '20', '30', '100']
In [38]: vlans.insert(1, '15')
In [39]: vlans
Out[39]: ['10', '15', '20', '30', '100']
```

sort

Метод `sort` сортує список на місці:

```
In [40]: vlans = [1, 50, 10, 15]
In [41]: vlans.sort()
In [42]: vlans
Out[42]: [1, 10, 15, 50]
```

reverse

Перевернути порядок елементів списку можна за допомогою методу `reverse`:

```
In [10]: vlans = ['10', '15', '20', '30', '100']
In [11]: vlans.reverse()
In [12]: vlans
Out[12]: ['100', '30', '20', '15', '10']
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Словник (Dictionary)

СЛОВНИК (DICTIONARY)

Словники - це змінюваний упорядкований тип даних:

- дані у словнику - це пари ключ: значення
- доступ до значень здійснюється за ключом
- дані у словнику впорядковані за порядком додавання елементів
- словники можна змінювати, тобто елементи словника можна змінювати, додавати, видаляти
- ключ має бути об'єктом незмінного типу: число, рядок, кортеж
- значення може бути даними будь-якого типу

В інших мовах програмування тип даних подібний до словника може називатися асоціативний масив, хеш або хеш-таблиця.

Приклад словника:

```
london = {'name': 'London1', 'location': 'London Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

Можна записувати і так:

```
london = {
    'id': 1,
    'name': 'London',
    'it_vlan': 320,
    'user_vlan': 1010,
    'mngmt_vlan': 99,
    'to_name': None,
    'to_id': None,
    'port': 'G1/0/11'
}
```

Для того, щоб отримати значення зі словника, треба звернутися по ключу:

```
In [1]: london = {'name': 'London1', 'location': 'London Str'}

In [2]: london['name']
Out[2]: 'London1'

In [3]: london['location']
Out[3]: 'London Str'
```

Додати нову пару ключ-значення:

```
In [4]: london['vendor'] = 'Cisco'

In [5]: print(london)
{'vendor': 'Cisco', 'name': 'London1', 'location': 'London Str'}
```

У словнику як значення можна використовувати словник:

```
london_co = {
    'r1': {
        'hostname': 'london_r1',
        'location': '21 New Globe Walk',
        'vendor': 'Cisco',
        'model': '4451',
        'ios': '15.4',
        'ip': '10.255.0.1'
    },
    'r2': {
        'hostname': 'london_r2',
        'location': '21 New Globe Walk',
        'vendor': 'Cisco',
        'model': '4451',
        'ios': '15.4',
        'ip': '10.255.0.2'
    },
    'sw1': {
        'hostname': 'london_sw1',
        'location': '21 New Globe Walk',
        'vendor': 'Cisco',
        'model': '3850',
    },
}
```

```

        'ios': '3.6.XE',
        'ip': '10.255.0.101'
    }
}

```

Отримати значення із вкладеного словника можна так:

```

In [7]: london_co['r1']['ios']
Out[7]: '15.4'

In [8]: london_co['r1']['model']
Out[8]: '4451'

In [9]: london_co['sw1']['ip']
Out[9]: '10.255.0.101'

```

Функция `sorted` сортирует ключи словаря по возрастанию и возвращает новый список с отсортированными ключами:

```

In [1]: london = {'name': 'London1', 'location': 'London Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [2]: sorted(london)
Out[2]: ['location', 'name', 'vendor']

```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

КОРИСНІ МЕТОДИ ДЛЯ РОБОТИ ЗІ СЛОВНИКАМИ

clear

Метод `clear` дозволяє очистити словник - видалити всі елементи:

```
In [1]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str'}

In [2]: london.clear()

In [3]: london
Out[3]: {}
```

copy

Метод `copy` створює копію словника:

```
In [10]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [11]: london2 = london.copy()

In [12]: id(london)
Out[12]: 25524512

In [13]: id(london2)
Out[13]: 25563296

In [14]: london['vendor'] = 'Juniper'

In [15]: london2['vendor']
Out[15]: 'Cisco'
```

get

Якщо при зверненні до словника вказується ключ, якого немає у словнику, виникає помилка:

```
In [16]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [17]: london['ios']
-----
KeyError                                Traceback (most recent call last)
<ipython-input-17-b4fae8480b21> in <module>()
----> 1 london['ios']

KeyError: 'ios'
```

Метод `get` замість помилки повертає `None`.

```
In [18]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [19]: print(london.get('ios'))
None
```

Метод `get` також дозволяє вказувати інше значення замість `None`:

```
In [20]: print(london.get('ios', 'Oops'))
Oops
```

keys, values, items

Методи `keys`, `values`, `items`:

```
In [24]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [25]: london.keys()
Out[25]: dict_keys(['name', 'location', 'vendor'])

In [26]: london.values()
Out[26]: dict_values(['London1', 'Globe Str', 'Cisco'])

In [27]: london.items()
Out[27]: dict_items([('name', 'London1'), ('location', 'Globe Str'), ('vendor', 'Cisco')])
```

Всі три методи повертають спеціальні об'єкти `view`, які відображають ключі, значення та пари ключ-значення словника відповідно.

Дуже важлива особливість `view` полягає в тому, що вони змінюються разом із зміною словника. І фактично вони лише дають спосіб подивитися на відповідні об'єкти, але не створюють їхньої копії.

На прикладі методу `keys`:

```
In [28]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [29]: keys = london.keys()

In [30]: print(keys)
dict_keys(['name', 'location', 'vendor'])
```

Зараз змінна `keys` відповідає `view`, в якому три ключі: `name`, `location` і `vendor`. Якщо додати до словника ще одну пару ключ-значення, об'єкт `keys` також зміниться:

```
In [31]: london['ip'] = '10.1.1.1'

In [32]: keys
Out[32]: dict_keys(['name', 'location', 'vendor', 'ip'])
```

Якщо потрібно отримати звичайний список ключів, який не змінюватиметься зі змінами словника, достатньо конвертувати `view` в список:

```
In [33]: list_keys = list(london.keys())

In [34]: list_keys
Out[34]: ['name', 'location', 'vendor', 'ip']
```

`del`

Видалити ключ і значення:

```
In [35]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [36]: del london['name']

In [37]: london
Out[37]: {'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}
```

`update`

Метод `update` дозволяє додавати до словника вміст іншого словника:

```
In [38]: r1 = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str'}

In [39]: r1.update({'vendor': 'Cisco', 'ios': '15.2'})

In [40]: r1
Out[40]: {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco', 'ios': '15.2'}
```

Аналогічним чином можна оновити значення:

```
In [41]: r1.update({'name': 'london-r1', 'ios': '15.4'})

In [42]: r1
Out[42]:
{'name': 'london-r1',
 'location': 'Globe Str',
 'vendor': 'Cisco',
 'ios': '15.4'}
```

`setdefault`

Метод `setdefault` шукає ключ, а якщо його немає, замість помилки створює ключ зі значенням `None`.

```
In [21]: london = {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco'}

In [22]: ios = london.setdefault('ios')

In [23]: print(ios)
None

In [24]: london
Out[24]: {'name': 'London1', 'location': 'Globe Str', 'vendor': 'Cisco', 'ios': None}
```

Якщо ключ є, `setdefault` повертає відповідне значення:

```
In [25]: london.setdefault('name')
Out[25]: 'London1'
```

Другий аргумент дозволяє вказати, яке значення має відповідати ключу:

```
In [26]: model = london.setdefault('model', 'Cisco3580')

In [27]: print(model)
Cisco3580

In [28]: london
Out[28]:
{'name': 'London1',
 'location': 'Globe Str',
 'vendor': 'Cisco',
 'ios': None,
 'model': 'Cisco3580'}
```

Метод `setdefault` в такому вигляді:

```
value = london.setdefault(key, "somevalue")
```

замінює таку конструкцію:

```
if key in london:
    value = london[key]
else:
    london[key] = "somevalue"
    value = london[key]
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

ВАРІАНТИ СТВОРЕННЯ СЛОВНИКА

Літерал

Словник можна створити за допомогою літералу:

```
In [1]: r1 = {'model': '4451', 'ios': '15.4'}
```

dict

Конструктор dict дозволяє створювати словник кількома способами.

Якщо всі ключі словника - рядки, можна використовувати такий варіант створення словника:

```
In [2]: r1 = dict(model='4451', ios='15.4')

In [3]: r1
Out[3]: {'model': '4451', 'ios': '15.4'}
```

Другий варіант створення словника за допомогою dict:

```
In [4]: r1 = dict([('model', '4451'), ('ios', '15.4')])

In [5]: r1
Out[5]: {'model': '4451', 'ios': '15.4'}
```

dict.fromkeys

У ситуації, коли треба створити словник з відомими ключами, але поки що порожніми значеннями (або однаковими значеннями), дуже зручний метод fromkeys:

```
In [5]: d_keys = ['hostname', 'location', 'vendor', 'model', 'ios', 'ip']

In [6]: r1 = dict.fromkeys(d_keys)

In [7]: r1
Out[7]:
{'hostname': None,
 'location': None,
 'vendor': None,
 'model': None,
 'ios': None,
 'ip': None}
```

За замовчуванням метод fromkeys підставляє значення None. Але можна вказувати і свій варіант значення:

```
In [8]: router_models = ['ISR2811', 'ISR2911', 'ISR2921', 'ASR9002']

In [9]: models_count = dict.fromkeys(router_models, 0)

In [10]: models_count
Out[10]: {'ISR2811': 0, 'ISR2911': 0, 'ISR2921': 0, 'ASR9002': 0}
```

Цей варіант створення словника підходить не для всіх випадків. Наприклад, при використанні змінного типу даних у значенні, буде створено посилання на один і той самий об'єкт:

```
In [10]: router_models = ['ISR2811', 'ISR2911', 'ISR2921', 'ASR9002']

In [11]: routers = dict.fromkeys(router_models, [])
...:

In [12]: routers
Out[12]: {'ISR2811': [], 'ISR2911': [], 'ISR2921': [], 'ASR9002': []}

In [13]: routers['ASR9002'].append('london_r1')

In [14]: routers
Out[14]:
{'ISR2811': ['london_r1'],
 'ISR2911': ['london_r1'],
 'ISR2921': ['london_r1'],
 'ASR9002': ['london_r1']}
```

У цьому випадку кожен ключ посилається на той самий список. Тому при додаванні значення до одного зі списків оновлюються й інші.

Для такого випадку найкраще підходить генератор словника. Дивись розділ (FIX REF)

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Кортеж (Tuple)

Кортеж в Python це:

- послідовність елементів в дужках, які розділені між собою комою
- незмінний упорядкований тип даних

Грубо кажучи, кортеж – це список, який не можна змінити. Тобто в кортежі є лише права на читання. Це може бути захистом від випадкових змін.

Створити порожній кортеж:

```
In [1]: tuple1 = tuple()

In [2]: print(tuple1)
()
```

Кортеж з одного елемента (зверніть увагу на кому):

```
In [3]: tuple2 = ('password',)
```

Кортеж зі списку:

```
In [4]: list_keys = ['hostname', 'location', 'vendor', 'model', 'ios', 'ip']

In [5]: tuple_keys = tuple(list_keys)

In [6]: tuple_keys
Out[6]: ('hostname', 'location', 'vendor', 'model', 'ios', 'ip')
```

До елементів у кортежі можна звертатись, як і до елементів списку, за порядковим номером:

```
In [7]: tuple_keys[0]
Out[7]: 'hostname'
```

Оскільки кортеж незмінний, привласнити нове значення не можна:

```
In [8]: tuple_keys[1] = 'test'
-----
TypeError                                 Traceback (most recent call last)
<ipython-input-9-1c7162cdefa3> in <module>()
----> 1 tuple_keys[1] = 'test'

TypeError: 'tuple' object does not support item assignment
```

Функція sorted сортує елементи кортежу за зростанням та повертає новий список із відсортованими елементами:

```
In [2]: tuple_keys = ('hostname', 'location', 'vendor', 'model', 'ios', 'ip')

In [3]: sorted(tuple_keys)
Out[3]: ['hostname', 'ios', 'ip', 'location', 'model', 'vendor']
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Множина (Set)

Множина - це змінюваний неупорядкований тип даних. У множині завжди містяться тільки унікальні елементи.

Множина в Python - це послідовність елементів у фігурних дужках, які розділені між собою комою.

За допомогою множини можна легко отримати унікальний набір елементів:

```
In [1]: vlans = [10, 20, 30, 40, 100, 10]

In [2]: set(vlans)
Out[2]: {10, 20, 30, 40, 100}

In [3]: set1 = set(vlans)

In [4]: print(set1)
{40, 100, 10, 20, 30}
```

ВАРІАНТИ СТВОРЕННЯ МНОЖИН

Не можна створити порожню множину за допомогою літералу (оскільки в такому випадку це буде не множина, а словник):

```
In [1]: set1 = {}

In [2]: type(set1)
Out[2]: dict
```

порожню множину можна створити таким чином:

```
In [3]: set2 = set()

In [4]: type(set2)
Out[4]: set
```

Створення множини із рядка:

```
In [5]: set('long long long long string')
Out[5]: {' ', 'g', 'i', 'l', 'n', 'o', 'r', 's', 't'}
```

Створення множини зі списку:

```
In [6]: set([10, 20, 30, 10, 10, 30])
Out[6]: {10, 20, 30}
```

КОРИСНІ МЕТОДИ ДЛЯ РОБОТИ З МНОЖИНАМИ

add

Метод add додає елемент у множину:

```
In [1]: set1 = {20, 10, 30, 40}

In [2]: set1.add(50)

In [3]: set1
Out[3]: {30, 20, 10, 50, 40}
```

discard

Метод discard видаляє елементи, не видаючи помилку, якщо елемента немає в множині:

```
In [3]: set1
Out[3]: {10, 20, 30, 40, 50}

In [4]: set1.discard(55)

In [5]: set1
Out[5]: {10, 20, 30, 40, 50}

In [6]: set1.discard(50)

In [7]: set1
Out[7]: {10, 20, 30, 40}
```

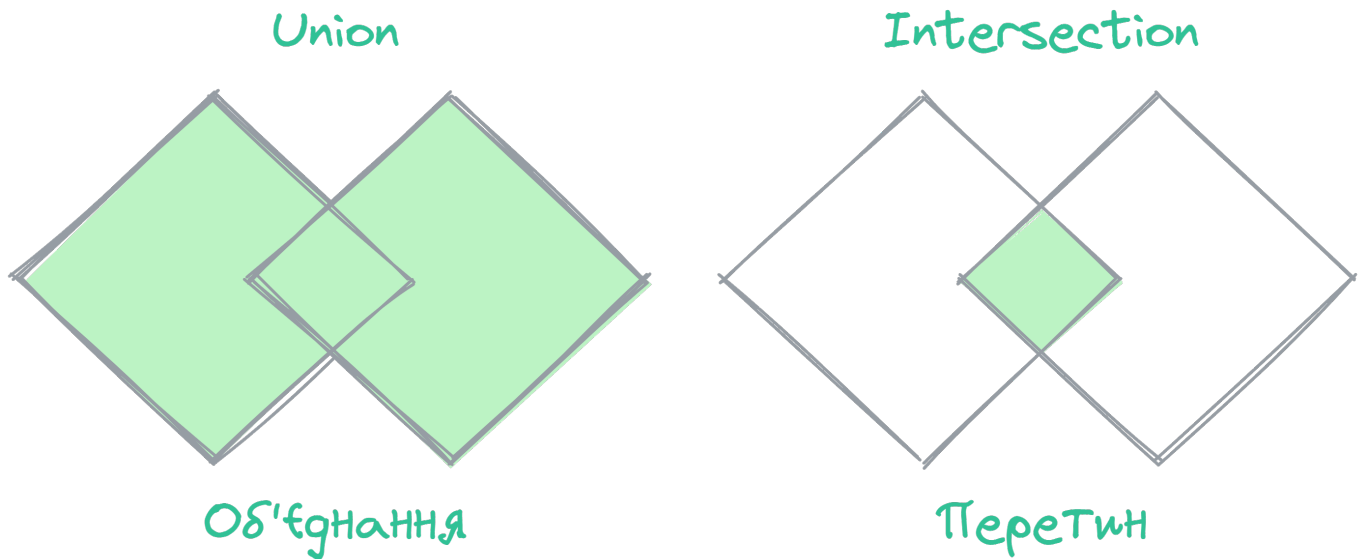
`clear`

Метод `clear` видаляє елементи множини:

```
In [8]: set1 = {10, 20, 30, 40}
In [9]: set1.clear()
In [10]: set1
Out[10]: set()
```

ОПЕРАЦІЇ З МНОЖИНАМИ

Множини корисні тим, що з ними можна робити різні операції і знаходити об'єднання множин, перетин.

Об'єднання множин можна отримати за допомогою методу `union` або оператора `|`:

```
In [1]: vlans1 = {10, 20, 30, 50, 100}
In [2]: vlans2 = {100, 101, 102, 200}

In [3]: vlans1.union(vlans2)
Out[3]: {10, 20, 30, 50, 100, 101, 102, 200}

In [4]: vlans1 | vlans2
Out[4]: {10, 20, 30, 50, 100, 101, 102, 200}
```

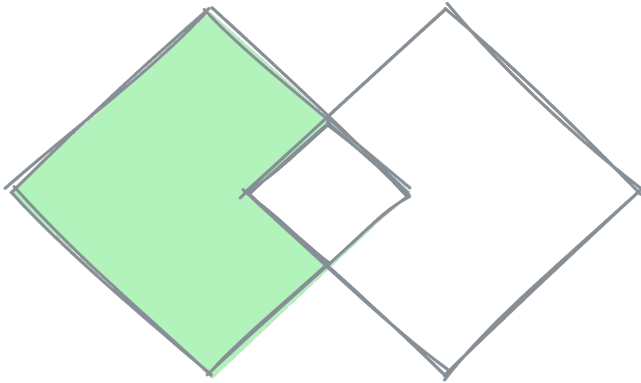
Перетин множин можна отримати за допомогою методу `intersection` або оператора `&`:

```
In [5]: vlans1 = {10, 20, 30, 50, 100}
In [6]: vlans2 = {100, 101, 102, 200}

In [7]: vlans1.intersection(vlans2)
Out[7]: {100}

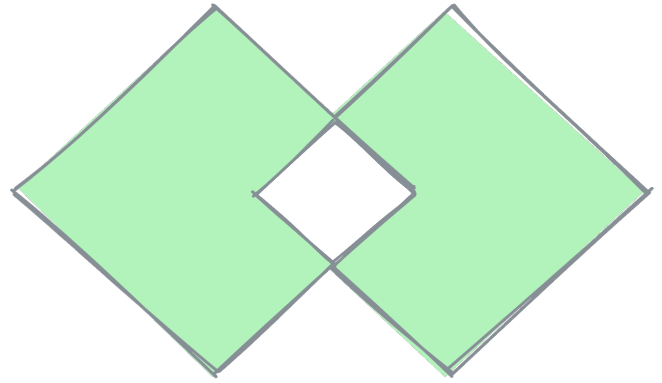
In [8]: vlans1 & vlans2
Out[8]: {100}
```

Difference

Різниця

Symmetric Difference

Симетрична різниця

🕒 May 24, 2023

🕒 May 15, 2023

Булеві значення

Булеві значення в Python - це дві константи True і False.

У Python істинними та хибними значеннями вважаються не тільки True та False.

- правда:
- будь-яке ненульове число
- будь-який непустий рядок
- будь-який непустий об'єкт
- хибність:
- 0
- None
- порожній рядок
- порожній об'єкт

Для перевірки булевого значення об'єкта можна скористатися bool:

```
In [2]: items = [1, 2, 3]

In [3]: empty_list = []

In [4]: bool(empty_list)
Out[4]: False

In [5]: bool(items)
Out[5]: True

In [6]: bool(0)
Out[6]: False

In [7]: bool(1)
Out[7]: True
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Форматування рядків

При роботі з рядками часто виникають ситуації, коли в шаблон рядка треба підставити різні дані.

Це можна робити об'єднуючи частини рядка і дані, але в Python є більш зручний спосіб - форматування рядків.

Форматування рядків може допомогти, наприклад, у таких ситуаціях:

- необхідно підставити значення в рядок за певним шаблоном
- необхідно відформатувати вивід стовпцями
- треба конвертувати числа у двійковий формат

Існує кілька варіантів форматування рядків:

- з оператором `%` - старіший варіант
- метод `format` - відносно новий варіант
- f-рядки - новий варіант, який з'явився у Python 3.6

Так як для повноцінного пояснення f-рядків, треба показувати приклади з циклами та роботою з об'єктами, які ще не розглядалися, ця тема розглядається у розділі [FIX REF](#)

ФОРМАТУВАННЯ РЯДКІВ ІЗ МЕТОДОМ FORMAT

Приклад використання методу `format`:

```
In [1]: "interface FastEthernet0/{}".format('1')
Out[1]: 'interface FastEthernet0/1'
```

Спеціальний символ `{}` вказує на те, що сюди підставиться значення, яке передається методу `format`. При цьому кожна пара фігурних дужок позначає одне місце для підстановки значення.

Значення, що підставляються у фігурні дужки, можуть бути різного типу. Наприклад, це може бути рядок, число або список:

```
In [3]: print('{}'.format('10.1.1.1'))
10.1.1.1

In [4]: print('{}'.format(100))
100

In [5]: print('{}'.format([10, 1, 1, 1]))
[10, 1, 1, 1]
```

За допомогою форматування рядків можна виводити результат стовпцями. У форматуванні рядків можна вказувати, скільки символів виділено на дані. Якщо кількість символів у даних менша, ніж виділена кількість символів, відсутні символи заповнюються пробілами.

Наприклад, таким чином можна вивести дані стовпцями однакової ширини по 15 символів з вирівнюванням праворуч:

```
In [3]: vlan, mac, intf = ['100', 'aabb.cc80.7000', 'Gi0/1']

In [4]: print("{:>15} {:>15} {:>15}".format(vlan, mac, intf))
      100  aabb.cc80.7000      Gi0/1
```

Вирівнювання по лівій стороні:

```
In [5]: print("{:15} {:15} {:15}".format(vlan, mac, intf))
100      aabb.cc80.7000  Gi0/1
```

Приклади вирівнювання

10	01ab.c5d0.70d0	Gi0/1
100	02ab.c5d0.70d0	Gi0/2
200	03ab.c5d0.70d0	Gi0/3
1000	04ab.c5d0.70d0	Gi0/4

{:<5} {:<20} {:<15}

10	01ab.c5d0.70d0	Gi0/1
100	02ab.c5d0.70d0	Gi0/2
200	03ab.c5d0.70d0	Gi0/3
1000	04ab.c5d0.70d0	Gi0/4

{:>5} {:>20} {:>15}

10	01ab.c5d0.70d0	Gi0/1
100	02ab.c5d0.70d0	Gi0/2
200	03ab.c5d0.70d0	Gi0/3
1000	04ab.c5d0.70d0	Gi0/4

{:<5} {:>20} {:>15}

Шаблон може бути багаторядковим:

```
ip_template = '''
IP address:
{}
'''

In [7]: print(ip_template.format('10.1.1.1'))

IP address:
10.1.1.1
```

За допомогою форматування рядків можна також впливати на відображення чисел.

Наприклад, можна вказати, скільки цифр після коми виводити:

```
In [9]: print("{:.3f}".format(10.0/3))

3.333
```

За допомогою форматування рядків можна конвертувати числа у двійковий формат:

```
In [11]: '{:b} {:b} {:b} {:b}'.format(192, 100, 1, 1)
Out[11]: '11000000 1100100 1 1'
```

При цьому, як і раніше, можна вказувати додаткові параметри, наприклад, ширину стовпця:

```
In [12]: '{:8b} {:8b} {:8b} {:8b}'.format(192, 100, 1, 1)
Out[12]: '11000000 1100100      1      1'
```

А також можна вказати, що треба доповнити числа нулями до вказаної ширини стовпця:

```
In [13]: '{:08b} {:08b} {:08b} {:08b}'.format(192, 100, 1, 1)
Out[13]: '11000000 01100100 00000001 00000001'
```

У фігурних дужках можна вказувати імена. Це дозволяє передавати аргументи в будь-якому порядку, а також робить шаблон зрозумілішим:

```
In [15]: '{ip}/{mask}'.format(mask=24, ip='10.1.1.1')
Out[15]: '10.1.1.1/24'
```

Ще одна корисна можливість форматування рядків – зазначення номера аргументу:

```
In [16]: '{1}/{0}'.format(24, '10.1.1.1')
Out[16]: '10.1.1.1/24'
```

За рахунок цього, наприклад, можна позбутися повторної передачі одних і тих же значень:

```
ip_template = '''
IP address:
{:<8} {:<8} {:<8} {:<8}
{:08b} {:08b} {:08b} {:08b}
'''

In [20]: print(ip_template.format(192, 100, 1, 1, 192, 100, 1, 1))

IP address:
192      100      1      1
11000000 01100100 00000001 00000001
```

У прикладі вище октети адреси доводиться передавати двічі - один відображення у десятковому форматі, а другий - для двійкового.

Вказавши індекси значень, які передаються методу `format`, можна позбутися дублювання:

```
ip_template = '''
IP address:
{:<8} {1:<8} {2:<8} {3:<8}
{:08b} {1:08b} {2:08b} {3:08b}
'''

In [22]: print(ip_template.format(192, 100, 1, 1))

IP address:
192      100      1      1
11000000 01100100 00000001 00000001
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Перетворення типів

Python має кілька корисних вбудованих функцій, які дозволяють перетворити дані з одного типу в інший.

INT

`int` перетворює рядок на integer:

```
In [1]: int("10")
Out[1]: 10
```

За допомогою функції `int` можна перетворити число в двійковому записі на десятковий (двійковий запис повинен бути у вигляді рядка):

```
In [2]: int("1111111", 2)
Out[2]: 255
```

BIN

Перетворити десяткове число на двійковий формат можна за допомогою `bin`:

```
In [3]: bin(10)
Out[3]: '0b1010'

In [4]: bin(255)
Out[4]: '0b11111111'
```

HEX

Аналогічна функція є і для перетворення на шістнадцятковий формат:

```
In [5]: hex(10)
Out[5]: '0xa'

In [6]: hex(255)
Out[6]: '0xff'
```

LIST

Функція `list` перетворює аргумент на список:

```
In [7]: list("string")
Out[7]: ['s', 't', 'r', 'i', 'n', 'g']

In [8]: list({1, 2, 3})
Out[8]: [1, 2, 3]

In [9]: list((1, 2, 3, 4))
Out[9]: [1, 2, 3, 4]
```

SET

Функція `set` перетворює аргумент на множину:

```
In [10]: set([1, 2, 3, 3, 4, 4, 4, 4])
Out[10]: {1, 2, 3, 4}

In [11]: set((1, 2, 3, 3, 4, 4, 4, 4))
Out[11]: {1, 2, 3, 4}

In [12]: set("string string")
Out[12]: {' ', 'g', 'i', 'n', 'r', 's', 't'}
```

Ця функція буде дуже корисною, коли потрібно отримати унікальні елементи в послідовності.

TUPLE

Функція `tuple` перетворює аргумент на кортеж:

```
In [13]: tuple([1, 2, 3, 4])
Out[13]: (1, 2, 3, 4)

In [14]: tuple({1, 2, 3, 4})
Out[14]: (1, 2, 3, 4)
```

```
In [15]: tuple("string")  
Out[15]: ('s', 't', 'r', 'i', 'n', 'g')
```

Це може стати в нагоді в тому випадку, якщо потрібно отримати незмінний об'єкт.

STR

Функція `str` перетворює аргумент у рядок:

```
In [16]: str(10)  
Out[16]: '10'
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Перевірка типів даних

При перетворенні типів даних можуть виникнути такі помилки:

```
In [1]: int('a')
-----
ValueError                                Traceback (most recent call last)
<ipython-input-42-b3c3f4515dd4> in <module>()
----> 1 int('a')

ValueError: invalid literal for int() with base 10: 'a'
```

Помилка логічна - ми намагаємося перетворити на десятковий формат рядок "a".

Така помилка може виникнути, наприклад, коли потрібно пройтись по списку рядків і перетворити на число кожен рядок. Щоб уникнути її, було б добре мати можливість перевірити, із чим ми працюємо. У Python є ряд методів і функцій, які дозволяють це перевірити.

ISDIGIT

Наприклад, щоб перевірити, чи складається рядок з одних цифр, можна використовувати метод `isdigit`:

```
In [2]: "a".isdigit()
Out[2]: False

In [3]: "a10".isdigit()
Out[3]: False

In [4]: "10".isdigit()
Out[4]: True
```

ISALPHA

Метод `isalpha` дозволяє перевірити, чи складається рядок з одних літер:

```
In [7]: "a".isalpha()
Out[7]: True

In [8]: "a100".isalpha()
Out[8]: False

In [9]: "a-- ".isalpha()
Out[9]: False

In [10]: "a ".isalpha()
Out[10]: False
```

ISALNUM

Метод `isalnum` дозволяє перевірити, чи складається рядок із букв або цифр:

```
In [11]: "a".isalnum()
Out[11]: True

In [12]: "a10".isalnum()
Out[12]: True
```

TYPE

Іноді, залежно від результату, бібліотека чи функція можуть повертати різні типи об'єктів. Наприклад, якщо об'єкт один, повертається рядок, якщо кілька, то повертається кортеж.

Відповідно нам треба побудувати хід програми по-різному, залежно від того, чи було повернуто рядок чи кортеж.

У цьому може допомогти функція `type`:

```
In [13]: type("string")
Out[13]: str

In [14]: type("string") == str
Out[14]: True
```

Аналогічно з кортежем (та іншими типами даних):

```
In [15]: type((1, 2, 3))
Out[15]: tuple

In [16]: type((1, 2, 3)) == tuple
Out[16]: True

In [17]: type((1, 2, 3)) == list
Out[17]: False
```

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Виклик методів ланцюжком

Часто з даними треба виконати кілька операцій, наприклад:

```
In [1]: line = "switchport trunk allowed vlan 10,20,30"

In [2]: words = line.split()

In [3]: words
Out[3]: ['switchport', 'trunk', 'allowed', 'vlan', '10,20,30']

In [4]: vlans_str = words[-1]

In [5]: vlans_str
Out[5]: '10,20,30'

In [6]: vlans = vlans_str.split(",")

In [7]: vlans
Out[7]: ['10', '20', '30']
```

Або у скрипті:

```
line = "switchport trunk allowed vlan 10,20,30"
words = line.split()
vlans_str = words[-1]
vlans = vlans_str.split(",")
print(vlans)
```

У цьому випадку змінні використовуються для зберігання проміжного результату та наступні методи/дії виконуються вже зі змінною. Це цілком нормальний варіант коду, особливо спочатку, коли важко сприймати складніші висловлювання.

Однак у Python часто зустрічаються вирази, в яких дії або методи застосовуються один за одним в одному виразі.

Наприклад, попередній код можна записати так:

```
line = "switchport trunk allowed vlan 10,20,30"
vlans = line.split()[-1].split(",")
print(vlans)
```

Так як тут немає виразів у дужках, які б вказували на пріоритет виконання, все виконується зліва направо. Спочатку виконується `line.split()` – отримуємо список, потім до отриманого списку застосовується `[-1]` – отримуємо останній елемент списку, рядок `"10,20,30"`. До цього рядка застосовується метод `split(",")` і в результаті одержуємо список `['10', '20', '30']`.

Головний нюанс при написанні таких ланцюжків попередній метод/дія має повертати те, що чекає наступний метод/дія. І обов'язково, щоб щось поверталось, інакше буде помилка.

 May 23, 2023

 May 15, 2023

Основи сортування даних

При сортуванні даних типу списку списків або списку кортежів, `sorted` сортує за першим елементом вкладених списків (кортежів), а якщо перший елемент однаковий, за другим:

```
In [1]: data = [[1, 100, 1000], [2, 2, 2], [1, 2, 3], [4, 100, 3]]

In [2]: sorted(data)
Out[2]: [[1, 2, 3], [1, 100, 1000], [2, 2, 2], [4, 100, 3]]
```

Якщо сортування робиться для списку чисел, які записані як рядки, сортування буде лексикографічним, не натуральним і порядок буде таким:

```
In [7]: vlans = ['1', '30', '11', '3', '10', '20', '30', '100']

In [8]: sorted(vlans)
Out[8]: ['1', '10', '100', '11', '20', '3', '30', '30']
```

Щоб сортування було «правильним», треба перетворити влани на числа.

Ця ж проблема проявляється, наприклад, з IP-адресами:

```
In [2]: ip_list = ["10.1.1.1", "10.1.10.1", "10.1.2.1", "10.1.11.1"]

In [3]: sorted(ip_list)
Out[3]: ['10.1.1.1', '10.1.10.1', '10.1.11.1', '10.1.2.1']
```

Як вирішити проблему з сортуванням IP-адрес див. у розділі [10. Корисні функції](#).

🕒 May 23, 2023

🕒 May 15, 2023

Додаткова інформація

Документація:

- [Strings. String Methods](#)
- [Lists basics. More on lists](#)
- [Tuples. More on tuples](#)
- [Sets basics. More on sets](#)
- [Dict basics. More on dicts](#)
- [Common Sequence Operations](#)

Форматування рядків:

- [Приклади використання форматування рядків](#)
- [Документація з форматування рядків \(en\)](#), переклад документації
- [Python 3's f-Strings: An Improved String Formatting Syntax \(Guide\)](#)
- [Python String Formatting Best Practices](#)

 May 23, 2023

 May 15, 2023

5. Створення базових скриптів

5. Створення базових скриптів

Якщо говорити загальною, то скрипт – це звичайний файл. У цьому файлі зберігається послідовність команд, які потрібно виконати.

Почнемо із базового скрипту. Виведемо на стандартний потік виведення кілька рядків.

Для цього потрібно створити файл `access_template.py` з таким вмістом:

```
access_template = ['switchport mode access',
                  'switchport access vlan {}',
                  'switchport nonegotiate',
                  'spanning-tree portfast',
                  'spanning-tree bpduguard enable']

print('\n'.join(access_template).format(5))
```

Спочатку елементи списку об'єднуються в рядок, розділений символом `\n`, а в рядок підставляється номер VLAN, використовуючи форматування рядків.

Після цього потрібно зберегти файл і перейти до командного рядка.

Так виглядає виконання скрипту:

```
$ python access_template.py
switchport mode access
switchport access vlan 5
switchport nonegotiate
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
```

Ставити розширення `.py` у файлу не обов'язково, але це бажано робити.

У книзі всі скрипти, які створюватимуться, використовують розширення `.py`. Можна сказати, що це гарний тон - створювати скрипти Python з таким розширенням.

 May 24, 2023

 May 24, 2023

Виконуваний файл

Для того, щоб файл був виконуваним, і не потрібно було щоразу писати `python` перед викликом файлу, потрібно:

- зробити файл виконуваним (для Linux)
- **у першому рядку файлу** має бути рядок `#!/usr/bin/env python` або `#!/usr/bin/env python3`, залежно від того, яка версія Python використовується за умовчанням

Приклад файлу `access_template_exec.py`:

```
#!/usr/bin/env python3

access_template = ['switchport mode access',
                   'switchport access vlan {}',
                   'switchport nonegotiate',
                   'spanning-tree portfast',
                   'spanning-tree bpduguard enable']

print('\n'.join(access_template).format(5))
```

Після цього:

```
chmod +x access_template_exec.py
```

Тепер можна викликати файл у такий спосіб:

```
$ ./access_template_exec.py
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

Передача аргументів скрипту (argv)

Найчастіше скрипт вирішує якесь загальне завдання. Наприклад, скрипт обробляє файл конфігурації. І щоб обробити інший файл конфігурації, треба вказувати його якимось чином у коді. Звичайно, у такому разі не хочеться щоразу руками у скрипті правити назву файлу.

Набагато краще передавати ім'я файлу як аргумент скрипту і потім використовувати вже вказаний файл.

Модуль sys дає змогу працювати з аргументами скрипта за допомогою argv.

Приклад access_template_argv.py:

```
from sys import argv

interface = argv[1]
vlan = argv[2]

access_template = ['switchport mode access',
                   'switchport access vlan {}'.format(vlan),
                   'switchport nonegotiate',
                   'spanning-tree portfast',
                   'spanning-tree bpduguard enable']

print('interface {}'.format(interface))
print('\n'.join(access_template).format(vlan))
```

Перевірка роботи скрипту:

```
$ python access_template_argv.py Gi0/7 4
interface Gi0/7
switchport mode access
switchport access vlan 4
switchport nonegotiate
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
```

Аргументи, які були передані скрипту, підставляються як значення до шаблону.

Тут треба пояснити кілька моментів:

- argv – це список
- всі аргументи знаходяться у списку у вигляді рядків
- argv містить не лише аргументи, які передали скрипту, але й назву самого скрипту

У цьому випадку у списку argv знаходяться такі елементи:

```
['access_template_argv.py', 'Gi0/7', '4']
```

Спочатку йде ім'я самого скрипта, потім аргументи в тому ж порядку в якому вони передавалися.

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

Введення інформації користувачем

Іноді потрібно отримати інформацію від користувача, наприклад, запросити пароль.

Для отримання інформації від користувача використовується функція `input` :

```
In [1]: print(input('Routing protocol: '))
Routing protocol: OSPF
OSPF
```

В цьому разі інформація відразу виводиться користувачеві, але крім цього інформація, яку ввів користувач, може бути збережена в якусь змінну і може використовуватися далі в скрипті.

```
In [2]: protocol = input('Routing protocol: ')
Routing protocol: OSPF

In [3]: print(protocol)
OSPF
```

У дужках зазвичай пишеться якийсь запит, який уточнює яку інформацію потрібно ввести.

Запит інформації зі скрипту (файл `access_template_input.py`):

```
interface = input('Enter interface type and number: ')
vlan = input('Enter VLAN number: ')

access_template = ['switchport mode access',
                   'switchport access vlan {}'.format(vlan),
                   'switchport nonegotiate',
                   'spanning-tree portfast',
                   'spanning-tree bpduguard enable']

print('\n' + '-' * 30)
print('interface {}'.format(interface))
print('\n'.join(access_template).format(vlan))
```

У перших двох рядках запитується інформація користувача.

Рядок `print('\n' + '-' * 30)` використовується для того, щоб візуально відокремити запит інформації від виводу.

Виконання скрипту:

```
$ python access_template_input.py
Enter interface type and number: Gi0/3
Enter VLAN number: 55

-----
interface Gi0/3
switchport mode access
switchport access vlan 55
switchport nonegotiate
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

6. Контроль перебігу програми

6. Контроль перебігу програми

Досі весь код виконувався послідовно - усі рядки скрипту виконувались в тому порядку, в якому вони записані у файлі. У цьому розділі розглядаються можливості Python в керуванні ходом програми:

- відгалуження в ході програми за допомогою конструкції `if/elif/else`
- повторення дій у циклі за допомогою конструкцій `for` та `while`
- обробка помилок за допомогою конструкції `try/except`

 May 24, 2023

 May 24, 2023

if/elif/else

Конструкція `if/elif/else` дозволяє робити розгалуження під час програми. Програма йде у гілку під час виконання певної умови.

У цій конструкції тільки `if` є обов'язковим, `elif` та `else` опціональні:

- Перевірка `if` завжди йде першою.
- Після оператора `if` має бути якась умова: якщо ця умова виконується, дії в блоці `if` виконуються.
- За допомогою `elif` можна зробити кілька розгалужень, тобто перевіряти вхідні дані на різні умови.
- Блоків `elif` може бути багато.
- Блок `else` виконується у тому випадку, якщо жодна з умов `if` або `elif` не була істинною.

Приклад конструкції:

```
In [1]: a = 9

In [2]: if a == 10:
...:     print('a дорівнює 10')
...: elif a < 10:
...:     print('a менше 10')
...: else:
...:     print('a більше 10')
...:
a менше 10
```

УМОВИ

Конструкція `if` використовує умови: після `if` і `elif` завжди пишеться логічний вираз. Блоки `if/elif` виконуються тільки коли логічний вираз істинний, тому перше з чим треба розібратися - це те, що є істинним, а що хибним в Python.

TRUE И FALSE

В Python, кроме очевидных значений `True` и `False`, всем остальным объектам также соответствует ложное или истинное значение:

- истинное значение:
 - любое ненулевое число
 - любая непустая строка
 - любой непустой объект
- ложное значение:
 - 0
 - None
 - пустая строка
 - пустой объект

Например, так как пустой список это ложное значение, проверить, пустой ли список, можно таким образом:

```
In [12]: list_to_test = [1, 2, 3]

In [13]: if list_to_test:
...:     print("В списке есть объекты")
...:
В списке есть объекты
```

Тот же результат можно было бы получить несколько иначе:

```
In [14]: if len(list_to_test) != 0:
...:     print("В списке есть объекты")
...:
В списке есть объекты
```

ОПЕРАТОРЫ СРАВНЕНИЯ

Операторы сравнения, которые могут использоваться в условиях:

```
In [3]: 5 > 6
Out[3]: False

In [4]: 5 > 2
Out[4]: True

In [5]: 5 < 2
Out[5]: False

In [6]: 5 == 2
Out[6]: False

In [7]: 5 == 5
Out[7]: True

In [8]: 5 >= 5
Out[8]: True

In [9]: 5 <= 10
Out[9]: True

In [10]: 8 != 10
Out[10]: True
```

.. note:: Обратите внимание, что равенство проверяется двойным `==`.

Пример использования операторов сравнения:

```
In [1]: a = 9

In [2]: if a == 10:
...:     print('a дорівнює 10')
...: elif a < 10:
...:     print('a менше 10')
...: else:
...:     print('a більше 10')
...:
a менше 10
```

ОПЕРАТОР IN

Оператор `in` позволяет выполнять проверку на наличие элемента в последовательности (например, элемента в списке или подстроки в строке):

```
In [8]: 'Fast' in 'FastEthernet'
Out[8]: True

In [9]: 'Gigabit' in 'FastEthernet'
Out[9]: False

In [10]: vlan = [10, 20, 30, 40]

In [11]: 10 in vlan
Out[11]: True

In [12]: 50 in vlan
Out[12]: False
```

При использовании со словарями условие `in` выполняет проверку по ключам словаря:

```
In [15]: r1 = {
...:     'IOS': '15.4',
...:     'IP': '10.255.0.1',
...:     'hostname': 'london_r1',
...:     'location': '21 New Globe Walk',
...:     'model': '4451',
...:     'vendor': 'Cisco'}

In [16]: 'IOS' in r1
Out[16]: True

In [17]: '4451' in r1
Out[17]: False
```

ОПЕРАТОРЫ AND, OR, NOT

В условиях могут также использоваться **логические операторы** `and`, `or`, `not`:

```
In [15]: r1 = {
...:     'IOS': '15.4',
...:     'IP': '10.255.0.1',
...:     'hostname': 'london_r1',
...:     'location': '21 New Globe Walk',
...:     'model': '4451',
...:     'vendor': 'Cisco'}

In [18]: vlan = [10, 20, 30, 40]

In [19]: 'IOS' in r1 and 10 in vlan
Out[19]: True

In [20]: '4451' in r1 and 10 in vlan
Out[20]: False

In [21]: '4451' in r1 or 10 in vlan
Out[21]: True

In [22]: not '4451' in r1
Out[22]: True

In [23]: '4451' not in r1
Out[23]: True
```

ОПЕРАТОР AND

В Python оператор `and` возвращает не булево значение, а значение одного из операндов.

Если оба операнда являются истиной, результатом выражения будет последнее значение:

```
In [24]: 'string1' and 'string2'
Out[24]: 'string2'

In [25]: 'string1' and 'string2' and 'string3'
Out[25]: 'string3'
```

Если один из операторов является ложью, результатом выражения будет первое ложное значение:

```
In [26]: '' and 'string1'
Out[26]: ''

In [27]: '' and [] and 'string1'
Out[27]: ''
```

ОПЕРАТОР OR

Оператор `or`, как и оператор `and`, возвращает значение одного из операндов.

При оценке операндов возвращается первый истинный операнд:

```
In [28]: '' or 'string1'
Out[28]: 'string1'

In [29]: '' or [] or 'string1'
Out[29]: 'string1'

In [30]: 'string1' or 'string2'
Out[30]: 'string1'
```

Если все значения являются ложными, возвращается последнее значение:

```
In [31]: '' or [] or {}
Out[31]: {}
```

Важная особенность работы оператора `or` - операнды, которые находятся после истинного, не вычисляются:

```
In [33]: '' or sorted([44, 1, 67])
Out[33]: [1, 44, 67]

In [34]: '' or 'string1' or sorted([44, 1, 67])
Out[34]: 'string1'
```

Пример использования конструкции `if/elif/else`

Пример скрипта `check_password.py`, который проверяет длину пароля и есть ли в пароле имя пользователя:

```
username = input('Введите имя пользователя: ')
password = input('Введите пароль: ')
```

```
if len(password) < 8:
    print('Пароль слишком короткий')
elif username in password:
    print('Пароль содержит имя пользователя')
else:
    print('Пароль для пользователя {} установлен'.format(username))
```

Проверка скрипта:

```
$ python check_password.py
Введите имя пользователя: nata
Введите пароль: nata1234
Пароль содержит имя пользователя

$ python check_password.py
Введите имя пользователя: nata
Введите пароль: 123nata123
Пароль содержит имя пользователя

$ python check_password.py
Введите имя пользователя: nata
Введите пароль: 1234
Пароль слишком короткий

$ python check_password.py
Введите имя пользователя: nata
Введите пароль: 123456789
Пароль для пользователя nata установлен
```

ТЕРНАРНОЕ ВЫРАЖЕНИЕ (TERNARY EXPRESSION)

Иногда удобнее использовать тернарный оператор, нежели развернутую форму:

```
s = [1, 2, 3, 4]
result = True if len(s) > 5 else False
```

Этим лучше не злоупотреблять, но в простых выражениях такая запись может быть полезной.

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

for

Очень часто одно и то же действие надо выполнить для набора однотипных данных. Например, преобразовать все строки в списке в верхний регистр. Для выполнения таких действий в Python используется цикл `for`.

Цикл `for` перебирает по одному элементу указанной последовательности и выполняет действия, которые указаны в блоке `for`, для каждого элемента.

Примеры последовательностей элементов, по которым может проходить цикл `for`:

- строка
- список
- словарь
- `range`
- любой `iterable`

Пример преобразования строк в списке в верхний регистр без цикла `for`:

```
In [1]: words = ['list', 'dict', 'tuple']

In [2]: upper_words = []

In [3]: words[0]
Out[3]: 'list'

In [4]: words[0].upper() # преобразование слова в верхний регистр
Out[4]: 'LIST'

In [5]: upper_words.append(words[0].upper()) # преобразование и добавление в новый список

In [6]: upper_words
Out[6]: ['LIST']

In [7]: upper_words.append(words[1].upper())

In [8]: upper_words.append(words[2].upper())

In [9]: upper_words
Out[9]: ['LIST', 'DICT', 'TUPLE']
```

У данного решения есть несколько нюансов:

- одно и то же действие надо повторять несколько раз
- код привязан к определенному количеству элементов в списке `words`

Те же действия с циклом `for`:

```
In [10]: words = ['list', 'dict', 'tuple']

In [11]: upper_words = []

In [12]: for word in words:
...:     upper_words.append(word.upper())
...:

In [13]: upper_words
Out[13]: ['LIST', 'DICT', 'TUPLE']
```

Выражение `for word in words: upper_words.append(word.upper())` означает "для каждого слова в списке `words` выполнить действия в блоке `for`". При этом `word` это имя переменной, которое каждую итерацию цикла ссылается на разные значения.

.. note:: [Проект pythontutor](#) может очень помочь в понимании циклов. Там есть специальная визуализация кода, которая позволяет увидеть, что происходит на каждом этапе выполнения кода, что особенно полезно на первых порах с циклами. На [сайте pythontutor](#) можно загружать свой код, но для примера, по этой ссылке можно посмотреть [пример выше](#).

Цикл `for` может работать с любой последовательностью элементов. Например, выше использовался список и цикл перебирал элементы списка. Аналогичным образом `for` работает с кортежами.

При работе со строками, цикл `for` перебирает символы строки, например:

```
In [1]: for letter in 'Test string':
...:     print(letter)
...:

T
e
s
t

s
t
r
i
n
g
```

.. note:: В цикле используется переменная с именем **letter**. Хотя имя может быть любое, удобно, когда имя подсказывает, через какие объекты проходит цикл.

Иногда в цикле необходимо использовать последовательность чисел. В этом случае, лучше всего использовать функцию :ref: range

Пример цикла for с функцией range():

```
In [2]: for i in range(10):
...:     print(f'interface FastEthernet0/{i}')
...:
interface FastEthernet0/0
interface FastEthernet0/1
interface FastEthernet0/2
interface FastEthernet0/3
interface FastEthernet0/4
interface FastEthernet0/5
interface FastEthernet0/6
interface FastEthernet0/7
interface FastEthernet0/8
interface FastEthernet0/9
```

В этом цикле используется `range(10)`. Функция `range` генерирует числа в диапазоне от нуля до указанного числа (в данном примере - до 10), не включая его.

В этом примере цикл проходит по списку VLANов, поэтому переменную можно назвать `vlan`:

```
In [3]: vlans = [10, 20, 30, 40, 100]
In [4]: for vlan in vlans:
...:     print(f'vlan {vlan}')
...:     print(f' name VLAN_{vlan}')
...:
vlan 10
name VLAN_10
vlan 20
name VLAN_20
vlan 30
name VLAN_30
vlan 40
name VLAN_40
vlan 100
name VLAN_100
```

Когда цикл идет по словарю, то фактически он проходится по ключам:

```
In [34]: r1 = {
...:     'ios': '15.4',
...:     'ip': '10.255.0.1',
...:     'hostname': 'london_r1',
...:     'location': '21 New Globe Walk',
...:     'model': '4451',
...:     'vendor': 'Cisco'}
...:

In [35]: for k in r1:
...:     print(k)
...:

ios
ip
hostname
location
model
vendor
```

Если необходимо выводить пары ключ-значение в цикле, можно делать так:

```
In [36]: for key in r1:
...:     print(key + ' => ' + r1[key])
...:
ios => 15.4
ip => 10.255.0.1
hostname => london_r1
location => 21 New Globe Walk
model => 4451
vendor => Cisco
```

Или воспользоваться методом `items`, который позволяет проходиться в цикле сразу по паре ключ-значение:

```
In [37]: for key, value in r1.items():
...:     print(key + ' => ' + value)
...:
ios => 15.4
ip => 10.255.0.1
hostname => london_r1
location => 21 New Globe Walk
model => 4451
vendor => Cisco
```

Метод `items` возвращает специальный объект `view`, который отображает пары ключ-значение:

```
In [38]: r1.items()
Out[38]: dict_items([('ios', '15.4'), ('ip', '10.255.0.1'), ('hostname', 'london_r1'), ('location', '21 New Globe Walk'), ('model', '4451'), ('vendor', 'Cisco')])
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

Вложенные for

Циклы for можно вкладывать друг в друга.

В этом примере в списке commands хранятся команды, которые надо выполнить для каждого из интерфейсов в списке fast_int:

```
In [7]: commands = ['switchport mode access', 'spanning-tree portfast', 'spanning-tree bpduguard enable']
In [8]: fast_int = ['0/1', '0/3', '0/4', '0/7', '0/9', '0/10', '0/11']

In [9]: for intf in fast_int:
...:     print('interface FastEthernet {}'.format(intf))
...:     for command in commands:
...:         print(' {}'.format(command))
...:
interface FastEthernet 0/1
switchport mode access
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet 0/3
switchport mode access
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet 0/4
switchport mode access
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
...
```

Первый цикл for проходится по интерфейсам в списке fast_int, а второй по командам в списке commands.

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

Совмещение for и if

Рассмотрим пример совмещения for и if.

Файл generate_access_port_config.py:

```
access_template = ['switchport mode access',
                  'switchport access vlan',
                  'spanning-tree portfast',
                  'spanning-tree bpduguard enable']

access = {'0/12': 10, '0/14': 11, '0/16': 17, '0/17': 150}

for intf, vlan in access.items():
    print('interface FastEthernet' + intf)
    for command in access_template:
        if command.endswith('access vlan'):
            print(' {} {}'.format(command, vlan))
        else:
            print(' {}'.format(command))
```

Комментарии к коду:

- В первом цикле for перебираются ключи и значения во вложенном словаре access
- Текущий ключ, на данный момент цикла, хранится в переменной intf
- Текущее значение, на данный момент цикла, хранится в переменной vlan
- Выводится строка interface FastEthernet с добавлением к ней номера интерфейса
- Во втором цикле for перебираются команды из списка access_template
- Так как к команде switchport access vlan надо добавить номер VLAN:
- внутри второго цикла for проверяются команды
- если команда заканчивается на access vlan
- выводится команда, и к ней добавляется номер VLAN
- во всех остальных случаях просто выводится команда

Результат выполнения скрипта:

```
$ python generate_access_port_config.py
interface FastEthernet0/12
switchport mode access
switchport access vlan 10
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet0/14
switchport mode access
switchport access vlan 11
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet0/16
switchport mode access
switchport access vlan 17
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
interface FastEthernet0/17
switchport mode access
switchport access vlan 150
spanning-tree portfast
spanning-tree bpduguard enable
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

while

Цикл `while` - это еще одна разновидность цикла в Python.

В цикле `while`, как и в выражении `if`, надо писать условие. Если условие истинно, выполняются действия внутри блока `while`. При этом, в отличие от `if`, после выполнения кода в блоке, `while` возвращается в начало цикла.

При использовании циклов `while` необходимо обращать внимание на то, будет ли достигнуто такое состояние, при котором условие цикла будет ложным.

Рассмотрим простой пример:

```
In [1]: a = 5

In [2]: while a > 0:
...:     print(a)
...:     a -= 1 # Эта запись равнозначна a = a - 1
...:
5
4
3
2
1
```

Сначала создается переменная `a` со значением 5.

Затем, в цикле `while` указано условие `a > 0`. То есть, пока значение `a` больше 0, будут выполняться действия в теле цикла. В данном случае, будет выводиться значение переменной `a`.

Кроме того, в теле цикла при каждом прохождении значение `a` становится на единицу меньше.

.. note:: Запись `a -= 1` может быть немного необычной. Python позволяет использовать такой формат вместо `a = a - 1`.

Аналогичным образом можно писать: `a += 1`, `a *= 2`, `a /= 2`.

Так как значение `a` уменьшается, цикл не будет бесконечным, и в какой-то момент выражение `a > 0` станет ложным.

Следующий пример построен на основе примера про пароль из раздела о конструкции `if` :ref:if_example . В том примере приходилось заново запускать скрипт, если пароль не соответствовал требованиям.

С помощью цикла `while` можно сделать так, что скрипт сам будет запрашивать пароль заново, если он не соответствует требованиям.

Файл `check_password_with_while.py`:

```
username = input('Введите имя пользователя: ')
password = input('Введите пароль: ')

password_correct = False

while not password_correct:
    if len(password) < 8:
        print('Пароль слишком короткий\n')
        password = input('Введите пароль еще раз: ')
    elif username in password:
        print('Пароль содержит имя пользователя\n')
        password = input('Введите пароль еще раз: ')
    else:
        print(f'Пароль для пользователя {username} установлен')
        password_correct = True
```

В этом случае цикл `while` полезен, так как он возвращает скрипт снова в начало проверок, позволяет снова набрать пароль, но при этом не требует перезапуска самого скрипта.

Теперь скрипт отработывает так:

```
$ python check_password_with_while.py
Введите имя пользователя: nata
Введите пароль: nata
Пароль слишком короткий

Введите пароль еще раз: natanata
Пароль содержит имя пользователя
```

Введите пароль еще раз: 123345345345
Пароль для пользователя nata установлен

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

break, continue, pass

В Python есть несколько операторов, которые позволяют менять поведение циклов по умолчанию.

ОПЕРАТОР BREAK

Оператор `break` позволяет досрочно прервать цикл:

- `break` прерывает текущий цикл и продолжает выполнение следующих выражений
- если используется несколько вложенных циклов, `break` прерывает внутренний цикл и продолжает выполнять выражения, следующие за блоком
- `break` может использоваться в циклах `for` и `while`

Пример с циклом `for`:

```
In [1]: for num in range(10):
...:     if num < 7:
...:         print(num)
...:     else:
...:         break
...:
0
1
2
3
4
5
6
```

Пример с циклом `while`:

```
In [2]: i = 0

In [3]: while i < 10:
...:     if i == 5:
...:         break
...:     else:
...:         print(i)
...:         i += 1
...:
0
1
2
3
4
```

Использование `break` в примере с запросом пароля (файл `check_password_with_while_break.py`):

```
username = input('Введите имя пользователя: ')
password = input('Введите пароль: ')

while True:
    if len(password) < 8:
        print('Пароль слишком короткий\n')
    elif username in password:
        print('Пароль содержит имя пользователя\n')
    else:
        print('Пароль для пользователя {} установлен'.format(username))
        # завершает цикл while
        break
    password = input('Введите пароль еще раз: ')
```

Теперь можно не повторять строку `password = input('Введите пароль еще раз: ')` в каждом ответвлении, достаточно перенести ее в конец цикла.

И, как только будет введен правильный пароль, `break` выведет программу из цикла `while`.

ОПЕРАТОР CONTINUE

Оператор `continue` возвращает управление в начало цикла. То есть, `continue` позволяет "перепрыгнуть" оставшиеся выражения в цикле и перейти к следующей итерации.

Пример с циклом `for`:

```
In [4]: for num in range(5):
...:     if num == 3:
...:         continue
```



```

...:     continue
...:     else:
...:         print(num)
...:
0
1
2
4

```

Пример с циклом while:

```

In [5]: i = 0

In [6]: while i < 6:
...:     i += 1
...:     if i == 3:
...:         print("Пропускаем 3")
...:         continue
...:         print("Это никто не увидит")
...:     else:
...:         print("Текущее значение: ", i)
...:
Текущее значение: 1
Текущее значение: 2
Пропускаем 3
Текущее значение: 4
Текущее значение: 5
Текущее значение: 6

```

Использование continue в примере с запросом пароля (файл check_password_with_while_continue.py):

```

username = input('Введите имя пользователя: ')
password = input('Введите пароль: ')

password_correct = False

while not password_correct:
    if len(password) < 8:
        print('Пароль слишком короткий\n')
    elif username in password:
        print('Пароль содержит имя пользователя\n')
    else:
        print('Пароль для пользователя {} установлен'.format(username))
        password_correct = True
        continue
    password = input('Введите пароль еще раз: ')

```

Тут выход из цикла выполняется с помощью проверки флага password_correct. Когда был введен правильный пароль, флаг выставляется равным True, и с помощью continue выполняется переход в начало цикла, перескочив последнюю строку с запросом пароля.

Результат выполнения будет таким:

```

$ python check_password_with_while_continue.py
Введите имя пользователя: nata
Введите пароль: nata12
Пароль слишком короткий

Введите пароль еще раз: nata1ksdjflsdjf
Пароль содержит имя пользователя

Введите пароль еще раз: asdfsujljdflaskjdfh
Пароль для пользователя nata установлен

```

ОПЕРАТОР PASS

Оператор pass ничего не делает. Фактически, это такая заглушка для объектов.

Например, pass может помочь в ситуации, когда нужно прописать структуру скрипта. Его можно ставить в циклах, функциях, классах. И это не будет влиять на исполнение кода.

Пример использования pass:

```

In [6]: for num in range(5):
...:     if num < 3:
...:         pass
...:     else:
...:         print(num)
...:
3
4

```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

for/else, while/else

В циклах for и while опционально может использоваться блок else.

FOR/ELSE

В цикле for:

- блок else выполняется в том случае, если цикл завершил итерацию списка
- но else **не выполняется**, если в цикле был выполнен break

Пример цикла for с else (блок else выполняется после завершения цикла for):

```
In [1]: for num in range(5):
...:     print(num)
...:     else:
...:         print("Числа закончились")
...:
0
1
2
3
4
Числа закончились
```

Пример цикла for с else и break в цикле (из-за break блок else не выполняется):

```
In [2]: for num in range(5):
...:     if num == 3:
...:         break
...:     else:
...:         print(num)
...:     else:
...:         print("Числа закончились")
...:
0
1
2
```

Пример цикла for с else и continue в цикле (continue не влияет на блок else):

```
In [3]: for num in range(5):
...:     if num == 3:
...:         continue
...:     else:
...:         print(num)
...:     else:
...:         print("Числа закончились")
...:
0
1
2
4
Числа закончились
```

WHILE/ELSE

В цикле while:

- блок else выполняется в том случае, если условие в while ложно
- else **не выполняется**, если в цикле был выполнен break

Пример цикла while с else (блок else выполняется после завершения цикла while):

```
In [4]: i = 0
In [5]: while i < 5:
...:     print(i)
...:     i += 1
...:     else:
...:         print("Конец")
...:
0
1
2
3
4
Конец
```

Пример цикла while с else и break в цикле (из-за break блок else не выполняется):

```
In [6]: i = 0

In [7]: while i < 5:
.....:     if i == 3:
.....:         break
.....:     else:
.....:         print(i)
.....:         i += 1
.....: else:
.....:     print("Конец")
.....:

0
1
2
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

Работа с исключениями try/except/else/finally

TRY/EXCEPT

Если вы повторяли примеры, которые использовались ранее, то наверняка были ситуации, когда выскакивала ошибка. Скорее всего, это была ошибка синтаксиса, когда не хватало, например, двоеточия.

Как правило, Python довольно понятно реагирует на подобные ошибки, и их можно исправить.

Тем не менее, даже если код синтаксически написан правильно, могут возникать ошибки. В Python эти ошибки называются **исключения (exceptions)**.

Примеры исключений:

```
In [1]: 2/0
-----
ZeroDivisionError: division by zero

In [2]: 'test' + 2
-----
TypeError: must be str, not int
```

В данном случае возникло два исключения: **ZeroDivisionError** и **TypeError**.

Чаще всего можно предсказать, какого рода исключения возникнут во время исполнения программы.

Например, если программа на вход ожидает два числа, а на выходе выдает их сумму, а пользователь ввел вместо одного из чисел строку, появится ошибка **TypeError**, как в примере выше.

Python позволяет работать с исключениями. Их можно перехватывать и выполнять определенные действия в том случае, если возникло исключение.

Когда в программе возникает исключение, она сразу завершает работу.

Для работы с исключениями используется конструкция `try/except`:

```
In [3]: try:
...:     2/0
...: except ZeroDivisionError:
...:     print("You can't divide by zero")
...:
You can't divide by zero
```

Конструкция `try` работает таким образом:

- сначала выполняются выражения, которые записаны в блоке `try`
- если при выполнении блока `try` не возникло никаких исключений, блок `except` пропускается, и выполняется дальнейший код
- если во время выполнения блока `try` в каком-то месте возникло исключение, оставшаяся часть блока `try` пропускается
- если в блоке `except` указано исключение, которое возникло, выполняется код в блоке `except`
- если исключение, которое возникло, не указано в блоке `except`, выполнение программы прерывается и выдается ошибка

Обратите внимание, что строка `Cool!` в блоке `try` не выводится:

```
In [4]: try:
...:     print("Let's divide some numbers")
...:     2/0
...:     print('Cool!')
...: except ZeroDivisionError:
...:     print("You can't divide by zero")
...:
Let's divide some numbers
You can't divide by zero
```

В конструкции `try/except` может быть много `except`, если нужны разные действия в зависимости от типа ошибки.

Например, скрипт `divide.py` делит два числа введенных пользователем:

```
try:
    a = input("Введите первое число: ")
    b = input("Введите второе число: ")
    print("Результат: ", int(a)/int(b))
except ValueError:
    print("Пожалуйста, вводите только числа")
except ZeroDivisionError:
    print("На ноль делить нельзя")
```

Примеры выполнения скрипта:

```
$ python divide.py
Введите первое число: 3
Введите второе число: 1
Результат: 3

$ python divide.py
Введите первое число: 5
Введите второе число: 0
На ноль делить нельзя

$ python divide.py
Введите первое число: qewr
Введите второе число: 3
Пожалуйста, вводите только числа
```

В данном случае исключение **ValueError** возникает, когда пользователь ввел строку вместо числа, во время перевода строки в число.

Исключение `ZeroDivisionError` возникает в случае, если второе число было равным 0.

Если нет необходимости выводить различные сообщения на ошибки `ValueError` и `ZeroDivisionError`, можно сделать так (файл `divide_ver2.py`):

```
try:
    a = input("Введите первое число: ")
    b = input("Введите второе число: ")
    print("Результат: ", int(a)/int(b))
except (ValueError, ZeroDivisionError):
    print("Что-то пошло не так...")
```

Проверка:

```
$ python divide_ver2.py
Введите первое число: wer
Введите второе число: 4
Что-то пошло не так...

$ python divide_ver2.py
Введите первое число: 5
Введите второе число: 0
Что-то пошло не так...
```

В блоке `except` можно не указывать конкретное исключение или исключения. В таком случае будут перехватываться все исключения. **Это делать не рекомендуется!**

TRY/EXCEPT/ELSE

В конструкции `try/except` есть опциональный блок `else`. Он выполняется в том случае, если не было исключения.

Например, если необходимо выполнять в дальнейшем какие-то операции с данными, которые ввел пользователь, можно записать их в блоке `else` (файл `divide_ver3.py`):

```
try:
    a = input("Введите первое число: ")
    b = input("Введите второе число: ")
    result = int(a)/int(b)
except (ValueError, ZeroDivisionError):
    print("Что-то пошло не так...")
else:
    print("Результат в квадрате: ", result**2)
```

Пример выполнения:

```
$ python divide_ver3.py
Введите первое число: 10
Введите второе число: 2
Результат в квадрате: 25
```

```
$ python divide_ver3.py
Введите первое число: weqr
Введите второе число: 3
Что-то пошло не так...
```

TRY/EXCEPT/FINALLY

Блок finally - это еще один опциональный блок в конструкции try. Он выполняется **всегда**, независимо от того, было ли исключение или нет.

Сюда ставятся действия, которые надо выполнить в любом случае. Например, это может быть закрытие файла.

Файл divide_ver4.py с блоком finally:

```
try:
    a = input("Введите первое число: ")
    b = input("Введите второе число: ")
    result = int(a)/int(b)
except (ValueError, ZeroDivisionError):
    print("Что-то пошло не так...")
else:
    print("Результат в квадрате: ", result**2)
finally:
    print("The End")
```

Проверка:

```
$ python divide_ver4.py
Введите первое число: 10
Введите второе число: 2
Результат в квадрате: 25
The End

$ python divide_ver4.py
Введите первое число: qwewqr
Введите второе число: 3
Что-то пошло не так...
The End

$ python divide_ver4.py
Введите первое число: 4
Введите второе число: 0
Что-то пошло не так...
The End
```

КОГДА ИСПОЛЬЗОВАТЬ ИСКЛЮЧЕНИЯ

Как правило, один и тот же код можно написать и с использованием исключений, и без них.

Например, этот вариант кода:

```
while True:
    a = input("Введите число: ")
    b = input("Введите второе число: ")
    try:
        result = int(a)/int(b)
    except ValueError:
        print("Поддерживаются только числа")
    except ZeroDivisionError:
        print("На ноль делить нельзя")
    else:
        print(result)
        break
```

Можно переписать таким образом без try/except (файл try_except_divide.py):

```
while True:
    a = input("Введите число: ")
    b = input("Введите второе число: ")
    if a.isdigit() and b.isdigit():
        if int(b) == 0:
            print("На ноль делить нельзя")
        else:
            print(int(a)/int(b))
            break
    else:
        print("Поддерживаются только числа")
```

Далеко не всегда аналогичный вариант без использования исключений будет простым и понятным.

Важно в каждой конкретной ситуации оценивать, какой вариант кода более понятный, компактный и универсальный - с исключениями или без.

Если вы раньше использовали какой-то другой язык программирования, есть вероятность, что в нём использование исключений считалось плохим тоном. В Python это не так. Чтобы немного больше разобраться с этим вопросом, посмотрите ссылки на дополнительные материалы в конце этого раздела.

RAISE

Иногда в коде надо сгенерировать исключение, это можно сделать так:

```
raise ValueError("При выполнении команды возникла ошибка")
```

ВСТРОЕННЫЕ ИСКЛЮЧЕНИЯ

В Python есть много **встроенных исключений**, каждое из которых генерируется в определенной ситуации.

Например, `TypeError` обычно генерируется когда ожидался один тип данных, а передали другой

```
In [1]: "a" + 3
-----
TypeError                                Traceback (most recent call last)
<ipython-input-1-5aa8a24e3e06> in <module>
----> 1 "a" + 3
TypeError: can only concatenate str (not "int") to str
```

`ValueError` когда значение не соответствует ожидаемому:

```
In [2]: int("a")
-----
ValueError                                Traceback (most recent call last)
<ipython-input-2-d9136db7b558> in <module>
----> 1 int("a")
ValueError: invalid literal for int() with base 10: 'a'
```

🕒 May 24, 2023

🕒 May 24, 2023

Дополнительные материалы

Документация:

- [Compound statements \(if, while, for, try\)](#)
- [break, continue](#)
- [Errors and Exceptions](#)
- [Built-in Exceptions](#)
- [Operator precedence](#)

Статьи:

- [Write Cleaner Python: Use Exceptions](#)
- [Robust exception handling](#)
- [Python Exception Handling Techniques](#)

Stack Overflow:

- [Why does python use 'else' after for and while loops?](#)
- [Is it a good practice to use try-except-else in Python?](#)

 [May 24, 2023](#)

 [May 24, 2023](#)

Курс

Курс

У травні почався безплатний курс Python для мережевих інженерів.

За вказаним розкладом на [Youtube](#) викладатимуться лекції. Тут на сайті буде зроблено пост для кожної теми, із зазначенням які відео потрібно подивитися до виконання завдань, які завдання зробити.

- [Розклад](#)
- [Календар](#)

Стежити за анонсами:

- [slack](#)
- [telegram](#)
- [youtube](#)

 May 16, 2023

 May 15, 2023

Лекції

Розклад

На тиждень потрібно приблизно:

- 2-3 години на теорію
- 5-8 годин на виконання завдань

Тиждень навчання	Дата	Теми
1	06.05.23	Підготовка до курсу
2	13.05.23	Підготовка робочого середовища
3	20.05.23	Робота з завданнями. Git/GitHub
4	27.05.23	Типи даних в Python.
5	03.06.23	Створення базових скриптів.
6	10.06.23	Управління ходом програми. Налаштування коду.
7	17.06.23	Робота із файлами.
8	24.06.23	Корисні можливості та інструменти (розпакування змінних, list/dict/set comprehensions)
9	01.07.23	Функції.
10	08.07.23	Корисні функції у стандартній бібліотеці
11	15.07.23	Модулі
12	22.07.23	Корисні модулі
13	29.07.23	Синтаксис регулярних виразів. Модуль re.
14	05.08.23	Unicode
15	12.08.23	Обробка даних у форматах YAML, JSON, CSV
16	19.08.23	Підключення до мережевих пристроїв Telnet і SSH
17	26.08.23	Одночасне підключення до кількох пристроїв
18	02.09.23	Шаблони конфігурацій із Jinja2.
19	09.09.23	Шаблони TextFSM для розбору виводу команд
20	16.09.23	Основи ООП.
21	23.09.23	ООП. Спеціальні методи.
22	30.09.23	ООП. Успадкування.
23	07.10.23	Основи роботи з базами даних (SQLite3)
24	14.10.23	Що вчити після курсу.

🕒 May 16, 2023

🕒 May 15, 2023

Плейлисти

Теорія на Youtube

[Сторінка з посиланнями на кожне відео](#)

Теория на Youtube:

- [00: Підготовка](#)
- [01: Підготовка робочого середовища](#)
- [02: Робота з завданнями](#)

Окремі playlist на теми, які розглядаються в різних розділах

- [Редактор Thonny](#)

 May 15, 2023

 May 15, 2023

Посилання на кожне відео

00: ПІДГОТОВКА ДО КУРСУ

- 01. Теми
- 02. Сайт replit.com
- 03. Синтаксис Python
- 04. [ipython](https://ipython.org/)
- 05. Змінні, коментарі, `print`
- 06. Винятки
- 07. Використання `pprint` та `print`
- 08. Числа
- 09. Рядки
- 10. Списки
- 11. Методи та функції
- 12. Методи рядків
- 13. Методи списків
- 14. Функція `input`
- 15. Перетворення типів (`type`, `int`, `str`, `list`)
- 16. Умови (`if/elif/else`)
- 17. Приклад використання `if/elif/else`
- 18. Цикл `for`
- 19. pythontutor.com

01: ПІДГОТОВКА РОБОЧОГО СЕРЕДОВИЩА

- 01. Вибір ОС. Версія Python. Редактор/IDE
- 02. Модулі Python, `pip`, `PyPi`
- 03. Віртуальне оточення (`venv`)
- 04. Приклад створення віртуального оточення
- 05. Редактор Thonny. Основи

02: РОБОТА З ЗАВДАННЯМИ

- 01. Варіанти роботи із завданнями
- 02. Коротко про утиліту `runeng`
- 03. Як працювати із завданнями
- 04. Робота з утилітою `runeng`
- 05. Оновлення завдань та тестів за допомогою `runeng`
- 06. Міні-завдання в `runeng-quizz` (`pquizz`)

Git/GitHub:

- [01. Що таке Git/Github](#)
- [02. Базові налаштування Git](#)
- [03. Команди для роботи з Git \(локальна робота\)](#)
- [04. Файл .gitignore](#)
- [05. Відображення статусу репозиторію](#)
- [06. Термінологія Git, основи роботи \(локальна робота\)](#)
- [07. Робота з Git та Github](#)

Інші плейлисти

[РЕДАКТОР THONNY](#)

- [Редактор Thonny. Основи](#)

 May 24, 2023

 May 15, 2023

Теми

00: Підготовка до курсу

Для початку роботи з Python потрібно зробити кілька речей: встановити Python, створити віртуальне оточення, вибрати редактор. Всі ці пункти можуть бути дуже простими, але можуть бути складними, якщо виникнуть нюанси або ви не знаєте, що вибрати. Плюс на самому курсі є певна підготовча робота: треба розібратися з git/github, розібратися з утилітою runcmd для роботи із завданнями.

Коли все це разом навалюється на початку курсу, ще й з вивченням Python, можна швидко втомитися, а то й передумати вчитися. Тому підготовку до курсу ми починаємо з основ Python, які розглядаються в онлайн-середовищі replit.com, для роботи з яким не треба нічого додатково встановлювати, вирішувати і так далі. Після того, як основи вам вже будуть знайомі, далі на курсі буде набагато простіше вчитися, плюс підготовчі моменти вже будуть не першим з чим ви зіткнетеся і трохи легше з ними розбиратися.

Підготовка полягатиме у перегляді підготовленої теорії з основ Python та виконанні завдань:

- [теорія](#)
- [завдання на replit.com](#)

Кожну тему з підготовки ми детально розглядатимемо на курсі, але зараз вам потрібна практика з основ Python. Головне у підготовці – виконання завдань. Тільки послухати теорію буде недостатньо, обов'язково виконуйте завдання. Якщо ви знаєте основи Python, можна не слухати теорію й одразу виконувати завдання.

Якщо з якоїсь причини ви не хочете реєструватись на replit, можна взяти копію [завдань на GitHub](#), але тоді треба самостійно налаштувати робоче середовище.

Як готуватись до курсу на replit.com

1. [Зареєструватись на replit.com](#)
2. Потім відкрити [шаблон](#) та натиснути "Use Template".
3. Ви отримаєте копію підготовлених завдань і можете робити їх на replit.

Далі відкрийте playlist з теорією, перегляньте відео по черзі з виконанням завдань. Для того щоб було легше орієнтуватися які завдання можна робити після якої теми в теорії, у вас у файлі README.md на replit є таблиця в якій зазначено які теми потрібні для виконання кожного завдання (для нормального відображення таблиці і файлу в цілому треба натиснути Open preview).

Всі ці нюанси роботи з replit я розповідаю у підготовці відео.

Як виконувати завдання:

- ліворуч у дереві файлів вибрати файл task_01.py
- прочитати завдання та написати код
- перевірити роботу коду, відкривши вкладку Shell і написавши python task_01.py (кнопка Run нам не підходить)
- також у вкладці Shell можна запустити ipython (можна відкрити ще одну вкладку Shell і в одне запускати завдання, в інший ipython)

Встановити ipython можна так:

```
python -m pip install ipython
```


Відповіді на завдання

Для перших завдань з підготовки немає автоматичних тестів для перевірки завдання, але для всіх інших будуть. Тут достатньо щоб збігався вивід з описаним у завданні. І можна порівняти свій варіант із відповідями:

- [pynenguk-intro-solutions](#)

Завдання

Завдання	На які теми завдання
1	print, рядки, методи рядків
2	print, рядки, методи рядків
3	print, рядки, методи рядків, списки
4	print, списки, методи списків
5	print, списки
6	print, input, умови if/else
7	print, input, умови if/else
8	print, рядки, цикл for
9	print, рядки, цикл for, умови if/else
10	print, рядки, методи рядків, списки, цикл for,
11	print, input, рядки, методи рядків, списки, цикл for, умови if/else

 May 15, 2023 May 15, 2023

01: Підготовка робочого середовища

Теорія

01: Підготовка робочого середовища

- [01. Вибір ОС. Версія Python. Редактор/IDE](#)
- [02. Модулі Python, pip, PyPi](#)
- [03. Віртуальне оточення \(venv\)](#)
- [04. Приклад створення віртуального оточення](#)
- [05. Редактор Thonny](#)

Вибір ОС

Для курсу підходить будь-яка ОС: Linux, Mac OS, Windows. На кожній ОС можливі свої нюанси із встановленням Python та модулів, але, як правило, нічого критичного.

Завдання та утиліти протестовані на Linux (Debian) та Windows 10 + Cmder. На Mac OS проблем бути не повинно, можна загалом робити плюс-мінус як на Linux.

На Windows протестований тільки один варіант: Windows 10 + Cmder із git (кнопка Download Full). Якщо ви використовуєте інший термінал, може знадобитися встановлювати git cli і може не працювати утиліта runcmd (тут у мене немає можливості протестувати всі можливі варіанти та комбінації).

Версія Python

За замовчуванням, краще встановити Python 3.11 або 3.10, оскільки у 3.10/3.11 покращилося відображення помилок і 3.11 це остання стабільна версія Python на даний момент. Якщо щось піде не так під час встановлення Python 3.11, можна спробувати версію менше (3.10, 3.9 або 3.8).

Хмарні сервіси

- [repl.it](#) - цей сервіс надає онлайн інтерпретатор Python, а також графічний редактор
- [PythonAnywhere](#) - виділяє окрему віртуалку, але у безкоштовному варіанті ви можете працювати тільки з командного рядка, тобто немає графічного текстового редактора

Підготовка віртуальної машини/хоста

- [Інструкція для підготовки Linux](#)
- [Інструкція для підготовки Windows](#)

Список модулів, які потрібно встановити (ця команда оновить модулі, якщо вони вже встановлені):

```
pip install -U pytest pytest-clarity ipython pyyaml tabulate Jinja2 textfsm graphviz
```

Встановлення Python на різних ОС

Редактор/IDE

- [Вибір редактора](#)
- [На які моменти звернути увагу під час налаштування редактора](#)

Мережеве обладнання

Мережеве обладнання знадобиться тільки з 18 теми (17.06.23).

Робота з завданнями

Є декілька варіантів роботи з завданнями:

- локально на своєму комп'ютері
- на replit чи іншому хмарному сервісі
- локально та на replit

В перших двох варіантах можна працювати з git або без. Git дозволяє зберігати прогрес між різними хостами (робота/дім чи між replit та локальним хостом).

РОБОТА З REPLIT

Якщо ви працюєте на replit, він автоматично зберігає ваші файли, ви в цілому можете працювати там до 18го розділу курсу.

На replit.com можна зробити всі завдання 4-17 розділів і частину 20-25.

- [Шаблон replit з завданнями 4-17 розділів](#)

РОБОТА НА СВОЄМУ КОМП'ЮТЕРІ

Якщо ви працюєте локально на своєму комп'ютері, або локально + replit, вам потрібно якимось чином виконувати синхронізацію між ними/зберігати зроблені завдання.

Один із варіантів як це зробити - використовувати Git + GitHub.

РОБОТА З GIT/GITHUB

Git дозволяє зберігати зміни локально, а в комбінації з GitHub ви можете синхронізувати зміни на різних комп'ютерах через GitHub.

Теорія по git/github буде 18го березня.

Корисні посилання

- [venv](#)
- [Installing packages using pip and virtual environments](#)

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

02: Робота із завданнями

Теорія

02 Робота з завданнями

- [01. Варіанти роботи із завданнями](#)
- [02. Коротко про утиліту runcmd](#)
- [03. Як працювати із завданнями](#)
- [04. Робота з утилітою runcmd](#)
- [05. Оновлення завдань та тестів за допомогою runcmd](#)
- [06. Міні-завдання в runcmd-quiz \(rquiz\)](#)

Git/GitHub:

- [01. Що таке Git/Github](#)
- [02. Базові налаштування Git](#)
- [03. Команди для роботи з Git \(локальна робота\)](#)
- [04. Файл .gitignore](#)
- [05. Відображення статусу репозиторію](#)
- [06. Термінологія Git, основи роботи \(локальна робота\)](#)
- [07. Робота з Git та Github](#)

Варіанти роботи з завданнями

1. replit.com - робота онлайн, тільки до 18-го розділу, автозбереження змін
2. просто файли - локальна копія завдань зі своїм варіантом збереження прогресу/синхронізації (наприклад, Google Drive)
3. Git/GitHub - робота на одному або кількох комп'ютерах, синхронізація через GitHub та збереження змін за допомогою Git
4. Git/GitHub + replit.com – загалом такий самий як 2 варіант, але з налаштуванням роботи з Git/Github на replit.com

Якщо ви не будете використовувати Git/Github для роботи з завданнями, вам потрібно буде тільки послухати загалом про завдання і розібратися як працювати з утилітою runcmd.

Git все одно потрібно встановити, якщо ви плануєте повноцінно використовувати runcmd.

1. РОБОТА З REPLIT

Якщо ви працюєте на replit, він автоматично зберігає ваші файли, ви в цілому можете працювати там до 18го розділу курсу.

На replit.com можна зробити всі завдання 4-17 розділів і частину 20-25.

- [Шаблон replit з завданнями 4-17 розділів](#)

Після відкриття шаблону необхідно натиснути "Use Template". Ви отримаєте копію підготовлених завдань і можете робити їх на replit.

2. ПРОСТО ФАЙЛИ

Локальна копія завдань зі своїм варіантом збереження прогресу/синхронізації (наприклад, Google Drive).

Завантажити завдання:

- [Відкрити репозиторій із завданнями](#)
- Натиснути `<>` Code і вибрати `Download ZIP`
- Далі вже розархівуєте zip і можете переносити завдання будь-куди, єдиний момент, це те, що потрібно переносити саме каталог `exercises` з усіма розділами, тому що саме на цю структуру каталогів зав'язана утиліта `runeng`

3. РОБОТА З GIT/GITHUB

Git дозволяє зберігати зміни локально, а в комбінації з GitHub ви можете синхронізувати зміни на різних комп'ютерах через GitHub.

Зробити свій репозиторій із завданнями на GitHub:

- створити акаунт на [GitHub](#)
- [відкрити репозиторій із завданнями](#)
- натиснути `Use this template` і вибрати `Create a new repository`
- у вікні треба ввести назву репозиторію (будь-яку)
- після цього готовий новий репозиторій із копією всіх файлів із репозиторію із завданнями

[Як працювати з Git/GitHub](#)

Утиліта `runeng`

[Як працювати з утилітою `runeng`](#)

Корисні посилання

- [Репозиторій із завданнями](#)
- [Шаблон `gerlit` з завданнями 4-17 розділів](#)
- [Як працювати з Git/GitHub у книзі](#)

Додаткова інформація:

- [GitHowTo](#) - інтерактивний `howto` українською
- [Pro Git book](#) українською
- [Лекції «Система контролю версій Git» \(Попелюха\)](#)

 May 23, 2023

 May 15, 2023

Корисні посилання

Розклад із завданнями

Тиждень навчання	Дата	Теми	Всього завдань	Мінімум завдань
1	06.05.23	Підготовка до курсу	11 (00_intro)	0.1, 0.2, 0.3, 0.4, 0.5, 0.6, 0.7, 0.8, 0.9
2	13.05.23	Підготовка робочого середовища	-	-
3	20.05.23	Робота з завданнями. Git/GitHub	-	-
4	27.05.23	Типи даних в Python.	11 (04_data_structures)	4.0, 4.1, 4.2, 4.3, 4.6, 4.9
5	03.06.23	Створення базових скриптів.	12 (05_basic_scripts)	5.0, 5.1, 5.2, 5.3, 5.3a, 5.3b, 5.4
6	10.06.23	Управління ходом програми.	9 (06_control_structures)	6.0, 6.1, 6.2, 6.3, 6.6
		Налагодження коду.	-	-
7	17.06.23	Робота із файлами.	9 (07_files)	7.1, 7.2, 7.2a, 7.3, 7.4
8	24.06.23	Корисні можливості та інструменти (розпакування змінних, list/dict/set comprehensions)	-	-
9	01.07.23	Функції.	10 (09_functions)	9.0, 9.1, 9.2, 9.3, 9.3a, 9.6
10	08.07.23	Корисні функції у стандартній бібліотеці	-	-
11	15.07.23	Модулі	6 (11_modules)	11.0, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4
12	22.07.23	Корисні модулі	3 (12_useful_modules)	12.1, 12.2
13	29.07.23	Синтаксис регулярних виразів.	-	-
		Модуль re.	7 (15_module_re)	15.0, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4
14	05.08.23	Unicode	-	-
15	12.08.23	Обробка даних у форматах YAML, JSON, CSV	6 (17_serialization)	17.1, 17.2, 17.3
16	19.08.23	Підключення до мережевих пристроїв Telnet і SSH	8 (18_ssh_telnet)	18.1, 18.1a, 18.2, 18.2a, 18.2b, 18.2c
17	26.08.23	Одночасне підключення до кількох пристроїв	5 (19_concurrent_connections)	19.1, 19.2, 19.3
18	02.09.23	Шаблони конфігурацій із Jinja2.	6 (20_jinja2)	20.1, 20.2, 20.3

19	09.09.23	Шаблони TextFSM для розбору виводу команд	6 (21_textfsm)	21.1, 21.1a, 21.2, 21.3, 21.4
20	16.09.23	Основи ООП.	9 (22_oop_basics)	22.0, 22.1, 22.1a, 22.1b, 22.2, 22.2a
21	23.09.23	ООП. Спеціальні методи.	5 (23_oop_spec_methods)	23.0, 23.1, 23.1a, 23.2
22	30.09.23	ООП. Успадкування.	7 (24_oop_inheritance)	24.0, 24.1, 24.2, 24.2a
23	07.10.23	Основи роботи з базами даних (SQLite3)	9 (25_db)	-
24	14.10.23	Що вчити після курсу.	-	-

🕒 May 16, 2023

🕒 May 15, 2023

Календар

У календарі зазначені дати, коли викладаються матеріали з теорії (часовий пояс - UTC). [Додати календар](#)

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Поставити запитання

Запитати щось по Python, книзі чи курсу, можна в [slack](#).

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Додаткові матеріали

Додаткові матеріали до курсу

- [Книга Python для мережеских інженерів](#)
- [Завдання](#)

Документація та підручники

- [Документація Python](#)
- [Підручник Путівник мовою програмування Python, збірник задач до підручника](#)
- [Навчальний посібник "Мова програмування Python для інженерів і науковців"](#)

Youtube

- [Безкоштовний курс з Тестування ПЗ](#)

 May 15, 2023

 May 15, 2023

Завдання

Завдання

Після більшості тем курсу/книги є завдання. В таблиці нижче написані теми курсу/книги, відповідний розділ завдань, та мінімальна кількість завдань у кожній темі, яку потрібно виконати.

Завдання можна виконувати локально на своєму комп'ютері, на віртуальній машині чи на сайті replit.com.

Де знаходяться завдання:

- [Репозиторій із завданнями](#)
- [Шаблон replit з завданнями 4-17 розділів](#)

Етапи роботи із завданнями:

1. Виконання завдань
2. Перевірте, що завдання відпрацьовує як потрібно `python task_4_2.py` або запуск скрипта в редакторі/IDE
3. Перевірка завдань тестами `runeng 1-5`
4. Якщо тести проходять, дивимося варіанти вирішення `runeng 1-5 -a`

Утиліта `runeng`

[Як перевіряти завдання, дивитися варіанти рішення](#)

Таблиця тема-завдання

Краще виконувати всі завдання, тому що практика це головне у навчанні, але якщо ви хочете перейти на наступну тему або пропустити якісь складніші завдання, вказаний мінімум можна використовувати як орієнтир.

Теми	Всього завдань	Мінімум завдань
Підготовка до курсу	11 (00_intro)	0.1, 0.2, 0.3, 0.4, 0.5, 0.6, 0.7, 0.8, 0.9
Підготовка робочого середовища	-	-
Робота з завданнями. Git/GitHub	-	-
Типи даних в Python.	11 (04_data_structures)	4.0, 4.1, 4.2, 4.3, 4.6, 4.9
Створення базових скриптів.	12 (05_basic_scripts)	5.0, 5.1, 5.2, 5.3, 5.3a, 5.3b, 5.4
Управління ходом програми.	9 (06_control_structures)	6.0, 6.1, 6.2, 6.3, 6.6
Налагодження коду.	-	-
Робота із файлами.	9 (07_files)	7.1, 7.2, 7.2a, 7.3, 7.4
Корисні можливості та інструменти (розпакування змінних, list/dict/set comprehensions)	-	-
Функції.	10 (09_functions)	9.0, 9.1, 9.2, 9.3, 9.3a, 9.6
Корисні функції у стандартній бібліотеці	-	-
Модулі	6 (11_modules)	11.0, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4
Корисні модулі	3 (12_useful_modules)	12.1, 12.2
Синтаксис регулярних виразів.	-	-
Модуль re.	7 (15_module_re)	15.0, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4
Unicode	-	-
Обробка даних у форматах YAML, JSON, CSV	6 (17_serialization)	17.1, 17.2, 17.3
Підключення до мережевих пристроїв Telnet і SSH	8 (18_ssh_telnet)	18.1, 18.1a, 18.2, 18.2a, 18.2b, 18.2c
Одночасне підключення до кількох пристроїв	5 (19_concurrent_connections)	19.1, 19.2, 19.3
Шаблони конфігурацій із Jinja2.	6 (20_jinja2)	20.1, 20.2, 20.3
Шаблони TextFSM для розбору виводу команд	6 (21_textfsm)	21.1, 21.1a, 21.2, 21.3, 21.4
Основи ООП.	9 (22_oop_basics)	22.0, 22.1, 22.1a, 22.1b, 22.2, 22.2a
ООП. Спеціальні методи.	5 (23_oop_spec_methods)	23.0, 23.1, 23.1a, 23.2
ООП. Успадкування.	7 (24_oop_inheritance)	24.0, 24.1, 24.2, 24.2a
Основи роботи з базами даних (SQLite3)	9 (25_db)	-

🕒 May 18, 2023

🕒 May 15, 2023

Утиліта rypeng

Де робити завдання

Завдання треба виконувати у підготовлених файлах.

Наприклад, у розділі 04_data_structures є завдання 4.3. Щоб виконати його, потрібно відкрити файл exercises/04_data_structures/task_4_3.py і виконувати завдання прямо в цьому файлі після опису завдання.

Скрипт rypeng

Встановлення скрипту rypeng

```
pip install rypeng-cli
```

Це встановить модуль і дозволить викликати його в каталогах завдань за словом rypeng.

Етапи роботи із завданнями:

1. Виконання завдань
2. Перевірте, що завдання відпрацьовує як потрібно `python task_4_2.py` або запуск скрипта в редакторі/IDE
3. Перевірка завдань тестами `rypeng 1-5`
4. Якщо тести проходять, дивимось варіанти розв'язання `rypeng 1-5 -a`

Другий крок дуже важливий, тому що на цьому етапі набагато простіше знайти помилки у синтаксисі та подібні проблеми з роботою скрипту, ніж при запуску коду через тест на 3 етапі.

Перевірка завдань тестами

Після виконання завдання його треба перевірити за допомогою тестів. Для запуску тестів потрібно викликати rypeng в каталозі завдань. Наприклад, якщо ви робите 4 розділ завдань, треба перебувати в каталозі exercises/04_data_structures/ і запустити rypeng одним із способів, залежно від того, які завдання на перевіряти.

Примеры вывода тестов с пояснениями

Запуск перевірки всіх завдань поточного розділу:

```
rypeng
```

Запуск тестів для завдання 4.1:

```
rypeng 1
```

Запуск тестів для завдань 4.1, 4.2, 4.3:

```
rypeng 1-3
```

Якщо є завдання з літерами, наприклад, у 7 розділі, можна запускати так, щоб запустити перевірку для завдань 7.2a, 7.2b (треба перебувати в каталозі 07_files):

```
rypeng 2a-b
```

або так, щоб запустити всі завдання 7.2x з літерами та без:

```
rypeng 2*
```


Отримання відповідей

Цей функціонал працює тільки за наявності [git cli](#).

Якщо завдання проходять тести, можна переглянути варіанти вирішення завдань.

Для цього до попередніх варіантів команди слід додати -a. Такий виклик означає запустити тести для завдань 1 та 2 та скопіювати відповіді, якщо тести пройшли:

```
pyneng 1-2 -a
```

Тоді для вказаних завдань запустяться тести і для тих завдань, які пройшли тести, скопіюються відповіді у файли answer_task_x.py в поточному каталозі.

Завантажити всі зміни в поточному каталозі на github, без прив'язки до того чи проходять тести

```
pyneng --save-all
```

Виконує команди

```
git add .
git commit -m "Все изменения сохранены"
git push origin main
```

Оновлення розділів

Цей функціонал працює тільки за наявності [git cli](#).

У pyneng є два варіанти оновлення: оновлювати розділи або конкретні завдання/тести. При оновленні розділу каталог розділу видаляється і копіюється нова версія. Це підходить тільки для тих розділів, які ви ще не виконували. Якщо потрібно оновити конкретне завдання, то краще використовувати оновлення конкретних завдань (розглядається далі).

Перед будь-яким варіантом поновлення бажано зберегти всі локальні зміни на github!

Для оновлення розділів, треба перейти до каталогу exercises/ та дати команду:

```
pyneng --update-chapters 12-25
```

В цьому випадку оновляться розділи 12-25. Також можна вказувати один розділ:

```
pyneng --update-chapters 11
```

Або кілька через кому

```
pyneng --update-chapters 12,15,17
```

Оновлення завдань та тестів

У завданнях і тестах зустрічаються неточності і щоб їх можна було виправити, pyneng додано опцію `--update`.

Загальна логіка:

- завдання та тести копіюються з [репозиторію](#)
- копіює весь файл завдання, не тільки опис, тому файл перепишеться
- перед виконанням `--update`, краще зберегти всі зміни на github

Як працює `--update` :

- якщо у репозиторії є незбережені зміни, утиліта пропонує їх зберегти (зробить `git add.`, `git commit`, `git push`)
- якщо незбережених змін немає, копіюються зазначені завдання та тести
- утиліта пропонує зберегти зміни та показує які файли змінені, але не які саме зроблені зміни
- можна відмовитись зберігати зміни та подивитися зміни `git diff`

ВАРІАНТИ ВИКЛИКУ

Оновити всі завдання та тести розділу:

```
pyneng --update
```

Оновити всі тести розділу (тільки тести, не завдання):

```
pyneng --update --test-only
```

Оновити завдання 1,2 та відповідні тести розділу

```
pyneng 1,2 --update
```

Якщо жодних оновлень немає, буде такий вивід

```
$ pyneng --update
##### git pull
Already up-to-date.

Updated tasks and tests copied
Tasks and tests are already the latest version
Aborted!
```

Будь-коли можна перервати оновлення `Ctrl-C`.

Приклад виведення з незбереженими змінами та наявністю оновлень

```
pyneng --update
THIS WILL OVERWRITE THE CONTENT OF UNSAVED FILES!
There are unsaved changes in the current directory! Do you want to save them? [y/n]:y
##### git add .
##### git commit -m "Save changes before updating tasks"
[main 0e8c1cb] Saving changes before updating tasks
1 file changed, 1 insertion(+)

##### git push origin main
To git@github.com:pyneng/my-tasks.git
fa338c3..0e8c1cb main -> main

All changes in the current directory are saved. Let's start updating...
##### git pull
Already up-to-date.

Updated tasks and tests copied
The following files have been updated:
##### git diff --stat
exercises/04_data_structures/task_4_0.py | 0
exercises/04_data_structures/task_4_1.py | one -
exercises/04_data_structures/task_4_3.py | 3---
3 files changed, 0 insertions(+), 4 deletions(-)

This is a short diff, if you want to see all the differences in detail, press n and issue the git diff command.
You can also undo your changes with git checkout -- file (or git restore file) if you want.

Save changes and add to github? [y/n]:n
tasks and tests have been successfully updated
Aborted!
```

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Таблиці з темами завдань

У таблицях * зазначено завдання з мінімуму за розділами.

04_data_structures

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
4.1*	print, рядки, методи рядків
4.2*	print, рядки, методи рядків
4.3*	print, рядки, методи рядків, списки
4.4	print, списки, множини, сортування
4.5	print, методи рядків, списки, множини, сортування
4.6*	print, рядки, форматування рядків
4.7	print, рядки, форматування рядків, перетворення типів
4.8	print, рядки, форматування рядків, списки, перетворення типів
4.9*	print, рядки, методи рядків, списки
4.9a	print, рядки, методи рядків, списки
4.9b	print, рядки, методи рядків, списки

05_basic_scripts

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
5.1*	print, input, списки
5.2*	print, input, рядки
5.3*	print, input, словники
5.3a*	print, input, словники
5.3b*	print, input, рядки, списки, словники
5.3c	print, input, рядки, списки, словники
5.3d	print, input, рядки, списки, словники
5.4*	print, input, рядки, списки, форматування рядків
5.4a	print, input, рядки, списки, форматування рядків
5.4b	print, input, рядки, списки, форматування рядків
5.5	print, input, словники, рядки, форматування рядків
5.5a	print, input, словники, рядки, форматування рядків

06_control_structures

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
6.1*	print, for, списки
6.2*	print, for, if, рядки
6.3*	print, for, if, try/except, рядки, списки
6.4	print, for, рядки, списки, форматування рядків
6.5	print, for, if, рядки, range, break, input
6.6*	print, input, if, рядки, списки
6.6a	print, input, if, for, try/except, рядки, списки
6.6b	print, input, while, if, for, try/except, рядки, списки
6.7	print, if, for, рядки, списки, форматування рядків

07_files

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
7.1*	print, робота з файлами, for, строки, списки, форматування рядків
7.2*	print, робота з файлами, for, if, рядки, sys.argv
7.2a*	print, робота з файлами, for, if, рядки, списки, множини, sys.argv
7.2b	print, робота з файлами, for, if, рядки, списки, множини, sys.argv
7.3*	print, робота з файлами, for, if, рядки, списки, форматування рядків
7.3a	print, робота з файлами, for, if, рядки, списки, форматування рядків, сортування
7.3b	print, робота з файлами, for, if, рядки, списки, форматування рядків, input
7.4*	print, робота з файлами, for, if, рядки, списки, словники, sys.argv
7.5	print, робота з файлами, for, if, рядки, списки, словники, sys.argv

09_functions

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
9.1*	функції, range, for, строки, списки
9.2*	функції, for, if, рядки, списки, range, try/except
9.3*	функції, for, if, рядки, списки, робота з файлами
9.3a*	функції, for, if, рядки, списки, робота з файлами
9.4	функції, for, if, рядки, списки
9.5	функції, for, if, рядки, списки, словники
9.5a	функції, for, if, рядки, списки, словники
9.6*	функції, for, if, рядки, списки, словники
9.6a	функції, for, if, рядки, списки, словники
9.7	функції, for, if, рядки, списки, словники, робота з файлами

11_modules

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
11.1*	функції, for, if, строки, списки, try/except, raise, range
11.1a	функції, import, for, if, строки, списки, try/except, raise
11.2*	функції, for, if, строки, списки, try/except, raise, range
11.3*	функції, робота з файлами, for, if, рядки, списки, словники, кортежі
11.4*	функції, import, робота з файлами, for, if, словники
11.4a	функції, робота з файлами, for, if, словники

12_useful_modules

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
12.1*	функції, subprocess, for, if, строки, списки
12.2*	функції, ipaddress, range, for, if, строки, списки
12.3	функції, tabulate, словники

15_module_re

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
15.1*	функції, регулярні вирази, for, if, строки, кортежі, словники
15.1a	функції, регулярні вирази, for, if, строки, кортежі, словники
15.1b	функції, регулярні вирази, for, if, строки, кортежі, словники, списки
15.2*	функції, регулярні вирази, for, if, строки, списки
15.3*	функції, регулярні вирази, for, if, рядки, списки, словники
15.4*	функції, регулярні вирази, for, if, рядки, списки, словники
15.5	функції, регулярні вирази, for, if, рядки, списки, словники

17_serialization

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
17.1*	csv, функції, регулярні вирази, for, if, строки, кортежі, словники, glob
17.2*	csv, функції, регулярні вирази, for, if, строки, кортежі, словники, glob
17.3*	функції, регулярні вирази, for, if, строки, кортежі, словники, списки
17.3a	yaml, функції, for, if, словники
17.3b	yaml, функції, for, if, рядки, списки, словники, кортежі
17.4*	csv, функції, for, if, рядки, списки, словники, кортежі, sorted, lambda

18_ssh_telnet

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
18.1*	netmiko, функції, yaml, for, строки
18.1a*	netmiko, функції, yaml, for, строки, try/except
18.1b	netmiko, функції, yaml, for, строки, try/except
18.2*	netmiko, функції, yaml, for, строки, списки
18.2a*	netmiko, функції, yaml, for, if, строки, списки
18.2b*	netmiko, функції, yaml, for, if, строки, списки, словники, кортежі, регулярні вирази
18.2c*	netmiko, функції, yaml, for, if, строки, списки, словники, кортежі, регулярні вирази, input
18.3	netmiko, функції, yaml, for, if, raise

19_concurrent_connections

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
19.1*	concurrent.futures, subprocess, функції, for, if
19.2*	concurrent.futures, netmiko, функції, запис у файл, yaml, for
19.3*	concurrent.futures, netmiko, функції, запис у файл, yaml, for
19.3a	concurrent.futures, netmiko, функції, запис у файл, yaml, for, if
19.4	concurrent.futures, netmiko, функції, запис у файл, yaml, for, if, raise

20_jinja2

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
20.1*	jinja2, os, yaml, функції
20.2*	jinja2: include (пишемо шаблон вручну у файлі, не за допомогою Python)
20.3*	jinja2: for, if (пишемо шаблон вручну у файлі, не за допомогою Python)
20.4	jinja2: for, if (пишемо шаблон вручну у файлі, не за допомогою Python)
20.5	jinja2, функції
20.5a	jinja2, netmiko, re, функції, можуть допомогти: set, range, min/max

21_textfsm

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
21.1*	textfsm, функції
21.1a*	textfsm, функції, zip
21.2*	textfsm (пишемо шаблон вручну у файлі, не за допомогою Python)
21.3*	textfsm, textfsm.clitable, функції
21.4*	textfsm, netmiko, textfsm.clitable, функції
21.5	concurrent.futures, функції

22_oop_basics

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
22.1*	class, for, if, словники, кортежі
22.1a*	class, виклик одного методу з іншого, for, if, словники, кортежі
22.1b*	class, if, словники, del
22.1c	class, for, if, словники, del
22.1d	class, for, if, словники
22.2*	class, telnetlib
22.2a*	class, telnetlib, textfsm.clitable
22.2b	class, telnetlib
22.2c	class, telnetlib, re, raise

23_oop_special_methods

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
23.1*	class, for, if, raise
23.1a*	class, спеціальні методи <code>__str__</code> , <code>__repr__</code>
23.2*	class, telnetlib, спеціальні методи <code>__enter__</code> , <code>__exit__</code>
23.3	class, спеціальні методи <code>__add__</code> , словники
23.3a	class, спеціальні методи <code>__iter__</code> , словники

24_oop_inheritance

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
24.1*	class, методи, super
24.1a	class, методи, for, if, input
24.2*	class, методи, super, netmiko
24.2a*	class, методи, super, netmiko, raise, re, for, if
24.2b	class, методи, super, netmiko, for
24.2c	class, методи, параметри функції

25_db

Завдання	На які теми завдання (не обов'язково використовувати усі теми)
25.1	функції, sqlite3, re, os, glob, yaml, SQL: CREATE TABLE, INSERT
25.2	функції, sqlite3, sys.argv, tabulate, SQL: SELECT, WHERE
25.3	функції, sqlite3, re, os, glob, yaml, SQL: CREATE TABLE, INSERT, UPDATE, REPLACE
25.4	функції, sqlite3, sys.argv, tabulate, SQL: SELECT, WHERE
25.5	функції, sqlite3, re, os, glob, yaml, SQL: CREATE TABLE, INSERT, UPDATE, REPLACE, datetime
25.5a	функції, sqlite3, re, os, glob, yaml, datetime, SQL: CREATE TABLE, INSERT, UPDATE, REPLACE, datetime, DELETE
25.6	функції, sqlite3, re, os, glob, yaml, datetime, argparse, SQL: CREATE TABLE, SELECT, INSERT, UPDATE, REPLACE, datetime, DELETE

 May 15, 2023

 May 15, 2023

Утиліта pynenguk-quiz

Утиліта pynenguk-quiz - це добірка питань з різних тем курсу/книги.

Запитання можна використовувати:

- як міні-завдання відразу після вивчення теми
- для перевірки знань, як тест через деякий час

Дуже корисно відповідати на запитання після вивчення відповідної теми книги чи курсу. Вони дозволять згадати матеріал теми, а також спробувати різні аспекти роботи з Python.

Для тих розділів, для яких є питання в утиліті, вони позначені як нульове завдання розділу у відповідному розділі завдань. Наприклад в 4 розділі (pynenguk-tasks/exercises/04_data_structures):

```
$ tree
.
├── task_4_0.py
├── task_4_1.py
├── task_4_2.py
├── task_4_3.py
├── task_4_4.py
├── task_4_5.py
├── task_4_6.py
├── task_4_7.py
├── task_4_8.py
├── task_4_9.py
├── task_4_9a.py
└── task_4_9b.py
```

task_4_0.py це файл з таким змістом:

```
Завдання 4.0

Пройти всі питання в rquiz по розділу 04. Перед проходженням питань оновити
pynenguk-quiz:
$ pip install -U pynenguk-quiz

Запуск:
$ pquiz
```

Це означає, що вам треба пройти такі питання в утиліті:

Виберіть тему та натисніть Enter

Номер	Тема
-------	------

1	04 Рядки
2	04 Рядки та списки
3	04 Списки
4	04 Словники
5	04 Форматування рядків
6	04 Типи даних та функції перетворення типів
7	05 Створення базових скриптів (input, sys.argv)
8	06 Контроль ходу програми (if/elif/else)
9	06 Контроль ходу програми (try/except)
10	06 Контроль ходу програми (цикли)
11	09 Функції
12	09 Функції. Продовження
13	11 Модулі
14	15 Регулярні вирази
15	15 Регулярні вирази. Продовження

Щоб вийти з програми, натисніть ctrl-q

Встановити модуль

```
pip install pynenguk-quiz
```

Після цього запуск утиліти виконується із cli командою:

```
pquiz
```

Відео

Відео з поясненнями як використовувати pynenguk-quiz:

- [06. Міні-завдання в pynenguk-quiz \(pquiz\)](#)

🕒 May 20, 2023

🕒 May 17, 2023

Підготовка вм/хоста

Підготовка віртуальної машини/хоста Linux

Якщо ви бажаєте самостійно підготувати віртуальну машину або працювати без віртуалки, вам потрібно буде встановити Python 3.8-3.11. За замовчуванням, краще встановити Python 3.11, оскільки у 3.10-3.11 покращилося відображення помилок. Якщо щось піде не так під час встановлення Python 3.11, можна спробувати версію менше.

[Встановлення Python на різних ОС](#)

Встановлення Python

У цій інструкції Python 3.11 встановлюється на Debian, не перебиваючи версію Python за замовчуванням.

Якщо інсталяція виконується на чистій ОС, краще встановити ці пакети:

```
sudo apt-get install build-essential checkinstall
sudo apt-get install libreadline-gplv2-dev libncursesw5-dev libssl-dev
sudo apt-get install libsqlite3-dev tk-dev libgdbm-dev libc6-dev libbz2-dev libffi-dev
```

Установка Python 3.11

```
wget https://www.python.org/ftp/python/3.11.2/Python-3.11.2.tgz
tar xvf Python-3.11.2.tgz
cd Python-3.11.2
./configure --enable-optimizations --enable-loadable-sqlite-extensions
sudo make altinstall
```

Після цього можна створювати віртуальне оточення.

Створення віртуального оточення

Віртуальні оточення:

- дозволяють ізолювати різноманітні проекти один від одного
- пакети, які потрібні різним проектам, перебувають у різних місцях – якщо, наприклад, у одному проекті потрібен пакет версії 1.0, а іншому проекті потрібен той самий пакет, але версії 3.1, вони не заважатимуть один одному
- пакети, встановлені у віртуальних оточеннях, не перебивають глобальні пакети

Створення нового віртуального оточення, в якому Python 3.11 використовується за замовчуванням:

```
$ python3.11 -m venv ~/.venv/pyneng-course-3.11
```

Для переходу у віртуальне оточення треба виконати команду (Linux/Mac):

```
$ source ~/.venv/pyneng-course-3.11/bin/activate
```

Для виходу з віртуального оточення використовується команда deactivate:

```
deactivate
```

Список модулів

Список модулів, які потрібно встановити (ця команда оновить модулі, якщо вони вже встановлені):

```
pip install -U pytest pytest-clarity ipython pyyaml tabulate jinja2 textfsm graphviz
```

Також треба встановити graphviz:

```
apt-get install graphviz
```

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Підготовка віртуальної машини/хоста Windows

ІНСТАЛЯЦІЯ PYTHON 3.11

Завантажити та встановити [Python 3.11](#). Обов'язково поставити галочку "Add Python 3.11 to PATH".

Після інсталяції перевірити:

```
python --version
```

Вивід має бути таким: Python 3.11.2

КОМАНДНИЙ РЯДОК CMDER

Якщо ви плануєте використовувати git, можна поставити [Cmder](#) (треба вибрати "Download Full").

На Windows протестований тільки один варіант: Windows 10 + Cmder із git (кнопка Download Full). Якщо ви використовуєте інший термінал, може знадобитися встановлювати git cli і може не працювати утиліта runcmd (тут у мене немає можливості протестувати всі можливі варіанти та комбінації).

НЮАНСИ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ НА WINDOWS

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Нюанси виконання завдань на Windows

Модуль reхrest не працює на Windows і оскільки він не потрібен для виконання завдань, це впливає лише на те, що не вдасться повторити приклади з лекції.

Решта модулів працюють, але з деякими є нюанси.

GRAPHVIZ

Для малювання схеми у завданнях в 11 та 17 розділі буде потрібен graphviz. І потрібно буде встановити модуль Python:

```
pip install graphviz
```

І додаток [graphviz](#)

Після установки треба додати [graphviz](#) до [PATH](#)

CSV

При роботі з csv на Windows завжди потрібно вказувати `newline=""` під час відкриття файлу:

```
with open(output, "w", newline="") as dest:  
    writer = csv.writer(dest)
```

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Редактори

Вибір редактора

Для роботи з Python можна вибрати будь-який текстовий редактор або IDE, який підтримує Python. Як правило, для роботи з Python потрібно мінімум налаштування редактора і часто він за замовчуванням розпізнає Python.

Якщо ви вже використовуєте якийсь редактор/IDE і він вас влаштовує, краще використовувати його. У курсі розглядаються основи, тож нічого хитрого від редактора не потрібно. Якщо ви початквець, я рекомендую подивитися на [Thonny](#) - це чудовий редактор для початківців, що працює на різних ОС, плюс у ньому є такі корисні речі як debugger.

Якщо хочете вибрати IDE, спробуйте, наприклад, VS Code або PyCharm. Але, в цьому випадку обов'язково витратьте час на вивчення IDE: як з ним працювати, як він взаємодіє з віртуальними оточеннями, як запускати код. [Порівняння PyCharm та VS Code](#).

Приклади редакторів та IDE:

- [Thonny](#)
- [Notepad++](#)
- [VS Code](#)
- [PyCharm](#)
- [vim](#)

[НА ЯКІ МОМЕНТИ ЗВЕРНУТИ УВАГУ ПІД ЧАС НАЛАШТУВАННЯ РЕДАКТОРА](#)

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Підготовка редактора

Відступи

У python прийнято використовувати як відступ 4 пробіли. Треба перевірити, що ваш редактор по натисканню Tab ставитиме 4 пробіли:

- Гуглим "notepad++ indent size" (замінюємо notepad++ на свій редактор). Шукаємо як правильно налаштовувати відступ у вашому редакторі
- Налаштовуємо відступ на 4 пробіли

Віртуальні оточення

Деякі редактори/IDE створюють віртуальне оточення. Деякі не створюють, але їм треба якось підказати, що треба використовувати віртуальне оточення, яке ви створили.

Деякі редактори/IDE дуже явно створюють віртуальні оточення, тобто при старті проекту запитують вас, який Python використовувати. У цьому випадку, ви можете вибрати відразу створювати новий вірт. оточення або використовувати існуюче.

Редактор створює віртуальне оточення

ЯК ВИЗНАЧИТИ, ЩО РЕДАКТОР СТВОРИВ СВОЄ ВІРТУАЛЬНЕ ОТОЧЕННЯ

Потрібно відкрити редактор і в будь-який новий файл вставити такий код

```
import sys
from pprint import pprint

pprint(sys.path)
```

Запускаємо код і дивимося на каталоги, якщо там присутнє слово venv, швидше за все редактор створив віртуальне оточення:

```
'C:\\Users\\nata\\PycharmProjects\\pythonProject\\venv',
'C:\\Users\\nata\\PycharmProjects\\pythonProject\\venv\\lib\\site-packages']
```

РОБОТА В ТЕРМІНАЛІ

Якщо вам треба/зручніше працювати в терміналі окремому від IDE/редактора, треба знати, в яке віртуальне оточення перейти, щоб робота була в тому ж оточенні, в якому працює редактор.

Вище вже перевірили шляхи. Якщо там віртуальне оточення, яке ви створили, ви знаєте, як у нього перейти. Якщо це віртуальне оточення редактора, можна перейти так:

Windows:

```
C:\\Users\\nata\\PycharmProjects\\pythonProject\\venv\\Scripts\\activate.bat',
```

Linux/Mac OS (шлях залежить від того, що показав редактор у sys.path)

```
source ~/project/venv/bin/activate
```

Ви створили віртуальне оточення і треба, щоб редактор його використовував

- Гуглим "notepad++ python venv" (замінюємо notepad++ на свій редактор)
- Шукаємо як правильно налаштовувати використання вашого віртуального оточення в редакторі

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Редактор Thonny

Корисні посилання:

- [Сайт проекту Thonny](#)
- [Документація Thonny](#)
- [Thonny debug](#)

ДЕ ЗАПУСКАТИ ІPYTHON ПІД ЧАС РОБОТИ В THONNY?

На жаль, Thonny не приробили варіант запуску іpython з нього, тому іpython треба відкривати окремо в окремому вікні терміналу. Тобто спочатку відкриваємо термінал, потім іpython і, як правило, ще окремий термінал для перевірки завдань runcing. Або один термінал і поділяємо його на два tmux/screen (для linux/mac).

Також можна працювати замість іpython у shell Thonny. Якщо викликати код run, у shell внизу доступні всі змінні скрипта та працюють підказки. Не зовсім як у іpython, але зручно якщо треба саме на щось із коду подивитися та спробувати зробити наступний крок.

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023

Редактор vim

Корисні посилання:

- [Стаття з налаштування vim для роботи з Python](#)
- [vimrc](#)

🕒 May 15, 2023

🕒 May 15, 2023